

Skýrsla fjármála- og áhættustýringarsviðs

Við framlagningu árshlutareiknings
Reykjavíkurborgar janúar – júní 2019

Lagt fram í borgarráði
29. ágúst 2019

Borgarráð

Árshlutareikningur Reykjavíkurborgar janúar - júní 2019 samanstendur af samstæðuuppgjöri, A- og B-hluta, og uppgjöri A-hluta sem samanstendur af Aðalsjóði og Eignasjóði. Rekstur innan A-hluta er að hluta eða öllu leyti fjármagnaður með skatttekjum. Leiga fasteigna, gatna, áhalda, tækja og búnaðar er reiknuð í samræmi við reglur og leiðbeiningar um reikningsskil sveitarfélaga, þar sem eignir eru eignfærðar hjá Eignasjóði og leigðar til Aðalsjóðs. Til B-hluta teljast eftirtalin fyrirtæki og rekstrareiningar sem eru að minnsta kosti í helmingseigu borgarinnar: Faxaflóahafnir sf., Félagsbústaðir hf., Íþróttta- og sýningahöllin hf., Malbikunarstöðin Höfði hf., Orkuveita Reykjavíkur, Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins bs., Sorpa bs. og Strætó bs, auk Aflvaka hf. Enginn rekstur er hjá Aflvaka hf. Rekstur Slökkviliðs og Strætó er að mestu fjármagnaður með framlögum eignaraðila og eru framlögin gjaldfærð hjá Aðalsjóði. Hluti af tekjum Íþróttta- og sýningahallarinnar og Sorpu koma frá Aðalsjóði. Að öðru leyti eru fyrirtæki B-hluta rekin á grundvelli almennra þjónustutekna.

Rekstrarniðurstaða samstæðu Reykjavíkurborgar, A- og B-hluta, var jákvæð um 7.745 m.kr. en áætlun gerði ráð fyrir að rekstur samstæðunnar yrði jákvæður um 6.568 m.kr. sem var 1.177 m.kr. eða 18% yfir áætlun. Afkoma samstæðunnar var 1.402 m.kr. lægri tímabilið janúar – júní 2019 heldur en hún var fyrir sama tímabil 2018.

Rekstrarniðurstaða A-hluta var jákvæð um 1.653 m.kr. en áætlun gerði ráð fyrir að hún yrði jákvæð um 2.318 m.kr. Niðurstaðan var því 664 m.kr. lægri en gert var ráð fyrir. Rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði var jákvæð um 1.811 m.kr. en áætlun gerði ráð fyrir jákvæðri niðurstöðu um 3.188 m.kr. Niðurstaðan fyrir fjármagnsliði var því 1.378 m.kr. lægri en áætlun gerði ráð fyrir.

Rekstrarniðurstaða Aðalsjóðs var neikvæð um 469 m.kr. en fjárhagsáætlun gerði ráð fyrir að niðurstaðan yrði neikvæð um 427 m.kr. og var niðurstaðan því um 41 m.kr. lakari en áætlað var.

Rekstrarniðurstaða Eignasjóðs var jákvæð um 1.161 m.kr. en fjárhagsáætlun gerði ráð fyrir að niðurstaðan yrði jákvæð um 1.795 m.kr. og niðurstaðan því 634 m.kr. lakari en áætlað var.

Skýrsla fjármála- og áhættustýringarsviðs til borgarráðs við framlagningu árshlutareiknings Reykjavíkurborgar janúar - júní 2019 er unnin með svipuðum hætti og fyrri skýrslur með ársreikningum og árshlutareikningum með áherslu á myndræna framsetningu. Tilgangurinn með skýrslunni er að gefa borgarráði glögga mynd af meginniðurstöðum uppgjörsins vegna stefnumótunar og eftirlitshlutverks borgarfulltrúa. Með skýrslunni fylgja greinargerðir um Aðalsjóð, fagsvið og Eignasjóð og um B-hluta fyrirtæki.

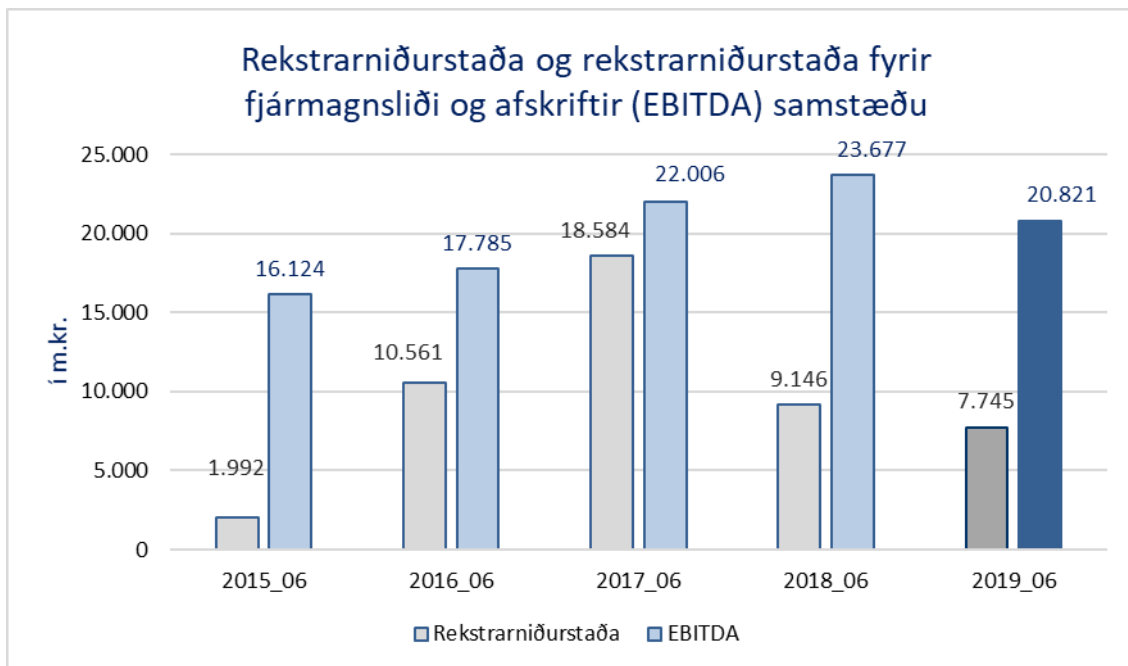
Halldóra Káradóttir,
sviðsstjóri fjármála- og áhættustýringarsviðs

Efnisyfirlit

1.	Samstæða (Samantekinn reikningur)	3
1.1.	Rekstur samstæðu	3
1.2.	Efnahagur samstæðu	6
1.3.	Sjóðstreymi samstæðu	7
2.	A-hluti	12
2.1.	Rekstur A-hluta	12
2.2.	Efnahagur A-hluta	15
2.3.	Sjóðstreymi A-hluta	16
2.4.	Fjármagnsliður A-hluta	19
2.4.1.	Skulda- og áhættustýring	22
2.4.2.	Aðgerðir Fjármála- og áhættustýringarsviðs til að bæta fjárstýringu A-hluta	22
	Viðauki 1: Skilgreiningar á hugtökum og kennitölur	24
	Viðauki 2: Fjármögnun verkefna sem unnin eru fyrir ríkið	28
	Viðauki 3: Jöfnunarsjóður, sundurliðun á greiðslum	29

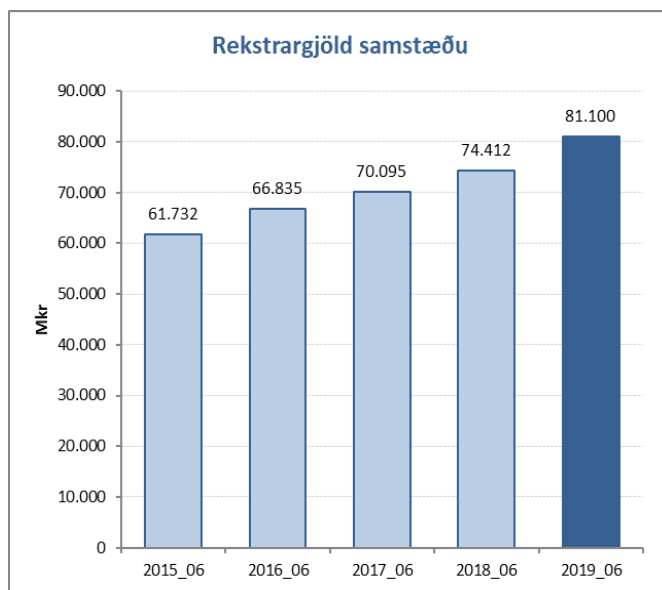
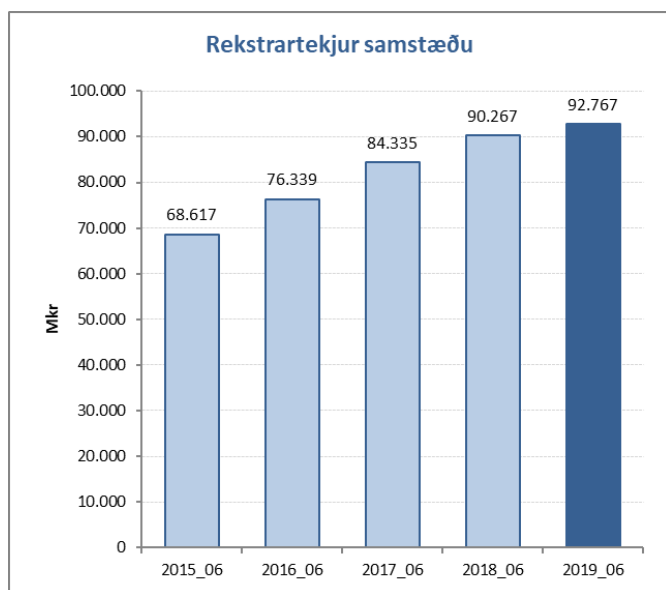
1. Samstæða (Samantekinn reikningur)

1.1. Rekstur samstæðu

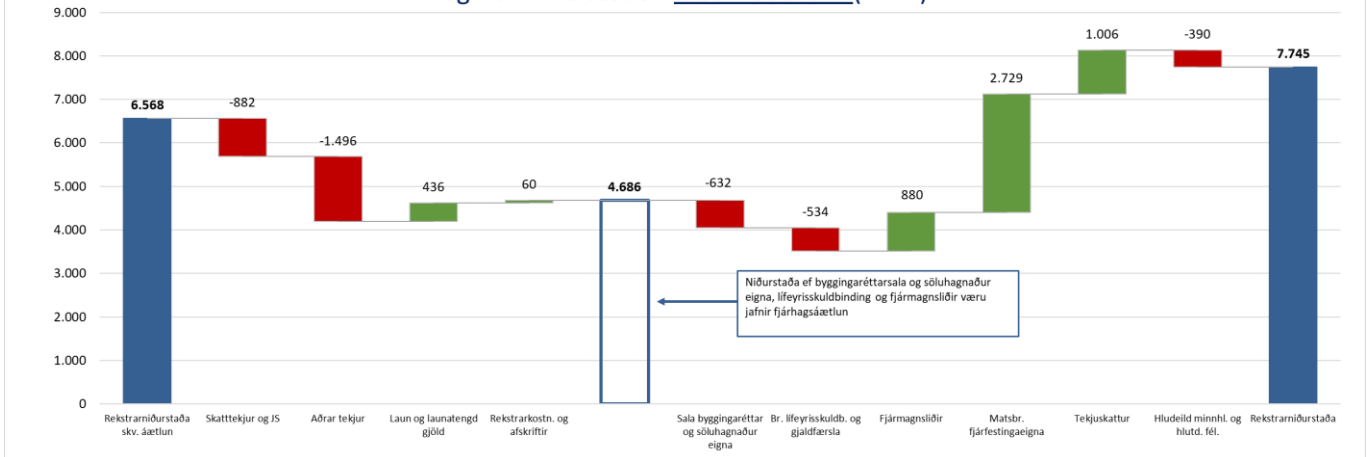
Rekstrarniðurstaða samstæðu var jákvæð um 7,7 ma.kr. sem var 1,2 ma.kr. betri niðurstaða en áætlað var.

Grunnrekstur samstæðunnar, þ.e. rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði og afskriftir, skilaði 20,8 ma.kr. í afgang sem var um 2,4 ma.kr. undir áætlun.

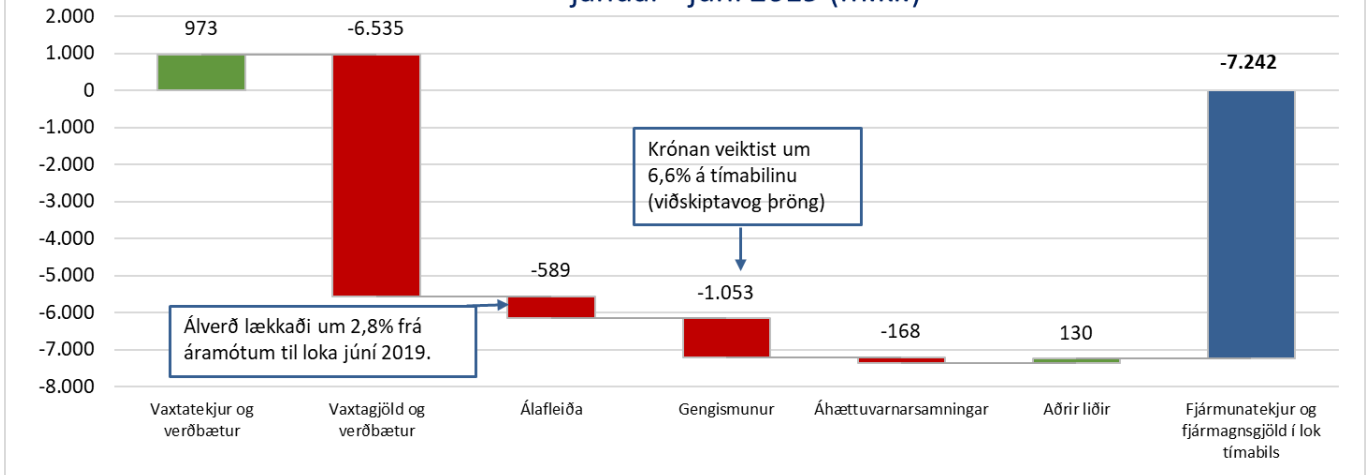
Rekstrartekjur námu 92,8 ma.kr. og hafa aukist um 35% frá sama tímabili árið 2015. Til samanburðar námu rekstrarútgjöld 81,1 ma.kr. og hafa aukist um 31% frá sama tímabili árið 2015.

Rekstrarniðurstaða samstæðu janúar - júní 2019 og frávik frá áætlun með viðaukum (m.kr.)

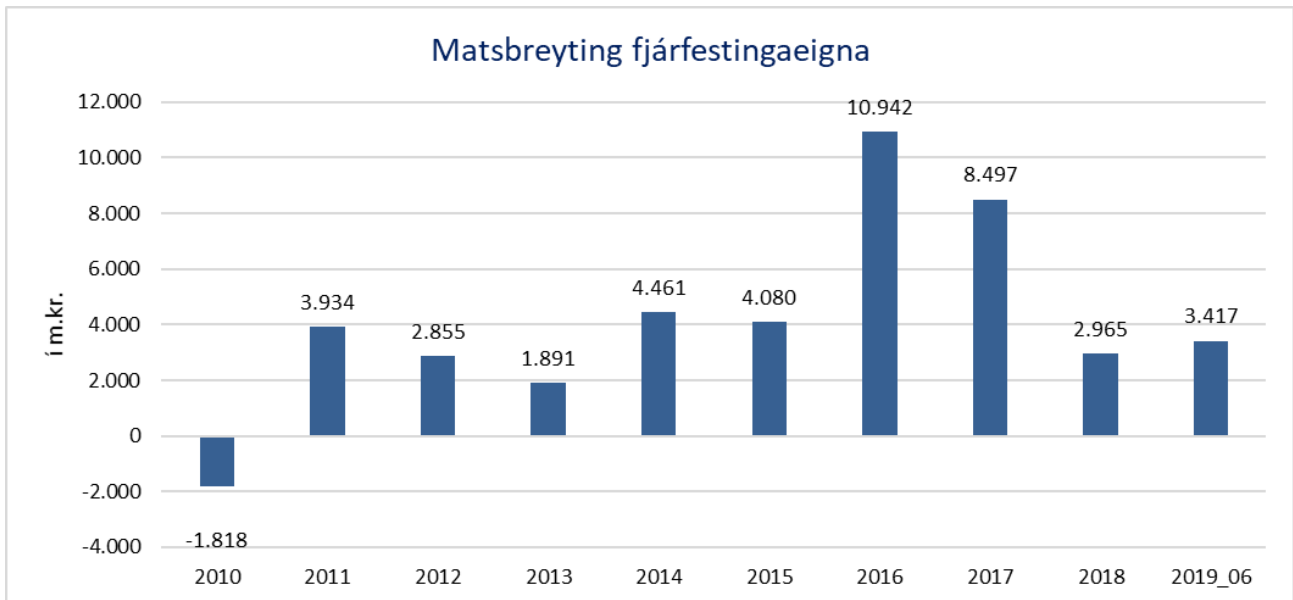

Skatttekjur voru 0,8 ma.kr. undir áætlun og tekjur frá Jöfnunarsjóði voru nánast á pari við áætlun. Aðrar tekjur voru 2,1 ma.kr. undir áætlun. Matsbreytingar fjárfestingaeigna Félagsbústaða voru 2,7 ma.kr. hærri en áætlað hafði verið. Tekjuskattur reyndist 1,0 ma.kr. undir áætlun.

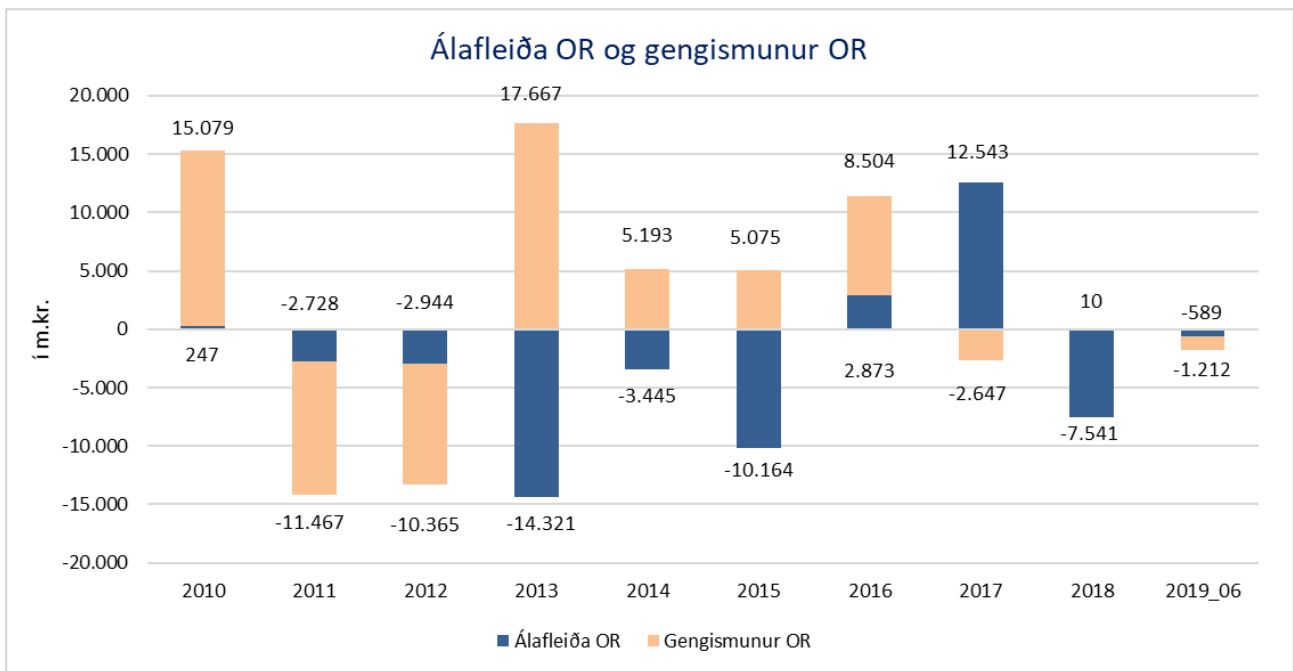
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samstæðu janúar - júní 2019 (m.kr.)

Fjármagnsliðurinn var neikvæður um 7,2 ma.kr., þar af námu vaxtagjöld og verðbætur 6,6 ma.kr. Álverð lækkaði um 2,8% á tímabilinu sem leiddi til 0,4 ma.kr. lækkunar á innbyggðri álafleiðu í raforkusölusamningum. Í áætlun var gert ráð fyrir að fjármagnsliðir yrðu neikvæðir um 8,1 ma.kr.

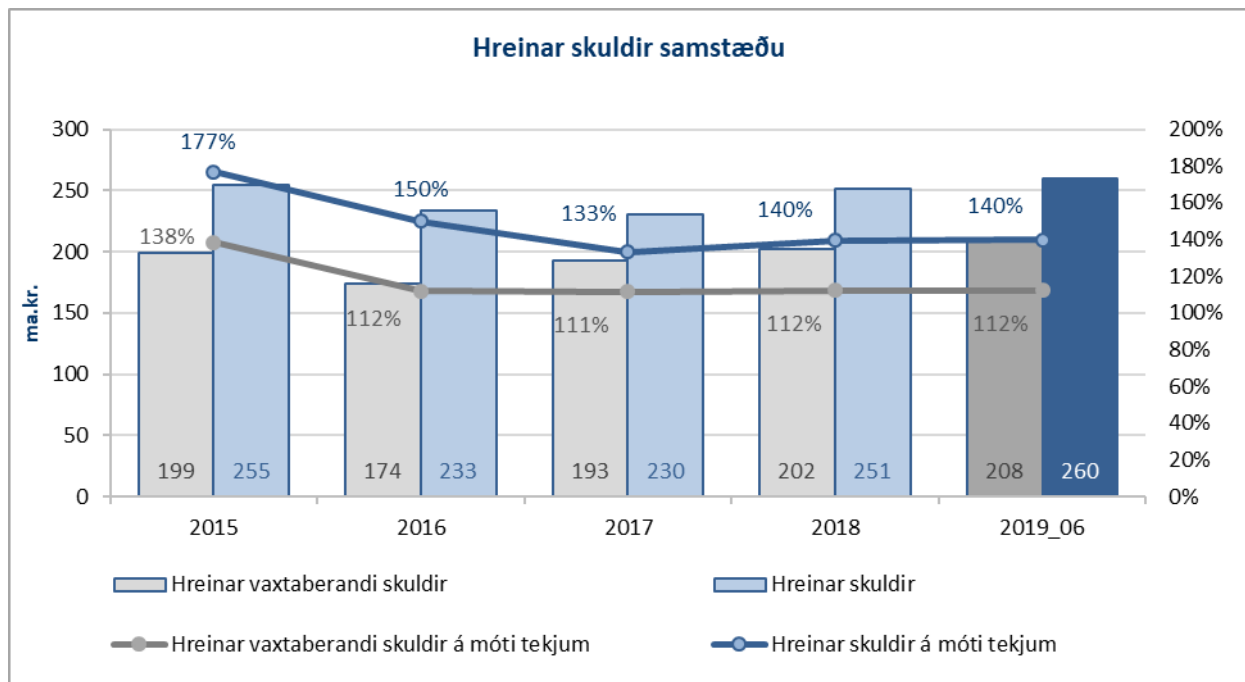
Matsbreyting fjárfestingareigna, sem er verðbreyting á þeim fasteignum Félagsbústaða sem ætlaðar eru til útleigu, er liður sem fylgir fasteignamati og getur sveiflast mikið eins og meðfylgjandi mynd sýnir.

Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum (álafleiðan) og gengismunur hjá OR hafa jafnan mikil áhrif á fjármagnslið samstæðunnar eins og myndin hér að ofan sýnir. Í ár nam gjaldfærsla vegna álafleiðunnar 0,6 ma.kr. en á síðasta ári var um 7,5 ma.kr. gjaldfærsla að ræða. Gengismunur OR á tímabilinu var 1,2 m.kr. gjaldfærsla samanborið við 0,01 ma.kr. tekjufærslu 2018.

1.2. Efnahagur samstæðu

Efnahagur samstæðu (m.kr.)	30.6.2019	31.12.2018	Breyting	%
Fasteignir og lóðir	147.917	143.857	4.060	2,8%
Veitukerfi	304.328	294.238	10.090	3,4%
Fjárfestingaeignir	88.477	83.203	5.274	6,3%
Götur	17.323	16.584	740	4,5%
Aðrir fastafjármunir	18.352	17.979	373	2,1%
Langtímakröfur	17.583	17.425	158	0,9%
Fyrirframgreiddur kostnaður Lsj. Brú	10.676	10.885	-209	-1,9%
Veltufjármunir án handb.fjár	35.309	31.428	3.882	12,4%
Handbært fé	32.664	25.976	6.687	25,7%
Eignir samtals	672.629	641.574	31.054	4,8%
Eigið fé	329.626	317.187	12.439	3,9%
Lífeyrisskuldbinding (langtíma)	37.453	36.325	1.128	3,1%
Næsta árs afborganir lífeyrisskulda	2.535	2.535	0	0,0%
Aðrar skuldbindingar	14.535	13.992	543	3,9%
Langtímalán	222.796	207.268	15.528	7,5%
Leiguskuldir	10.932	10.706	226	2,1%
Næsta árs afborganir langtímalána og leiguskulda	16.817	19.681	-2.864	-14,6%
Aðrar langtímaskuldir	5.437	5.048	389	7,7%
Fyrirfram innborganir	3.091	1.834	1.256	68,5%
Skammtímaskuldir án næsta árs afb. og fyrirfram innb.	29.408	26.999	2.409	8,9%
Skuldir og skuldbindingar samtals	343.002	324.387	18.616	5,7%
Skuldir og eigið fé samtals	672.629	641.574	31.054	4,8%

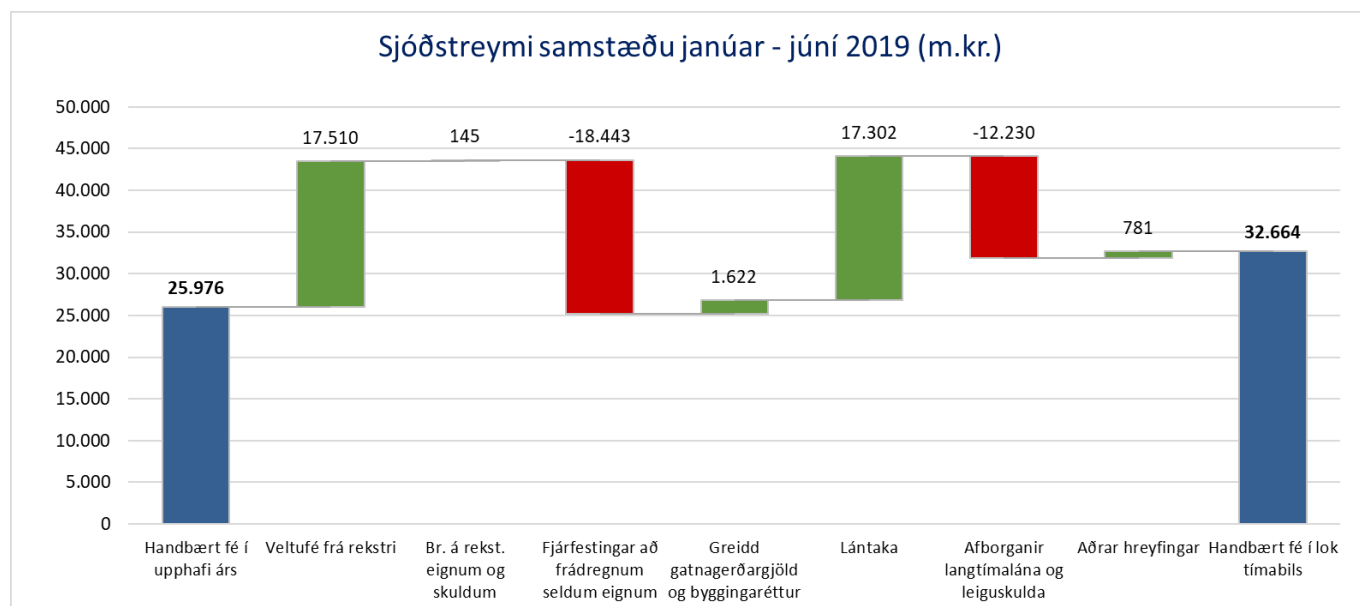
Hreinar skuldir eru skilgreindar sem allar skuldir og skuldbindingar að frádregnum langtímakröfum á eigin fyrirtæki, fyrirframgreiddum kostnaði (langtíma), öðrum langtímakröfum og veltufjármunum.

Hreinar vaxtaberandi skuldir eru skilgreindar sem langtímalán og leiguskuldir ásamt næsta árs afborgun þeirra að frádregnum öðrum langtímakröfum og næsta árs afborgun þeirra, verðbréfaeign og bundnum bankainnstæðum ásamt handbæru fé.

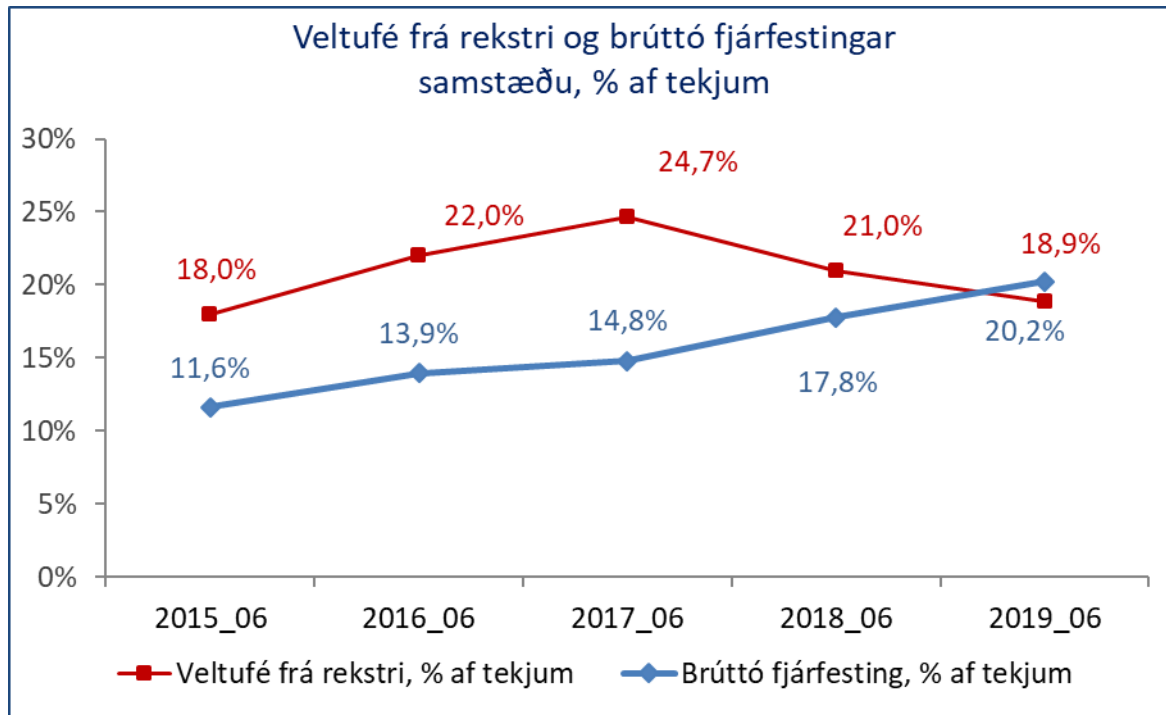
Meðal langtímakrafna er fyrirframgreiddur kostnaður vegna uppgjörnsins við Brú lífeyrissjóð á árinu 2017 sem k ekki til lækkunar vaxtaberandi skulda þar sem þessar kröfur bera ekki vexti en þær nema 10,7 ma.kr. Ennfremur er um að ræða kröfur vegna sölu á byggingarrétti að fjárhæð 5,4 ma.kr. sem ekki bera vexti.

Athygli er vakin á að við útreikning þessa hlutfalls er nauðsynlegt að skala tekjur upp m.v. heilt ár.

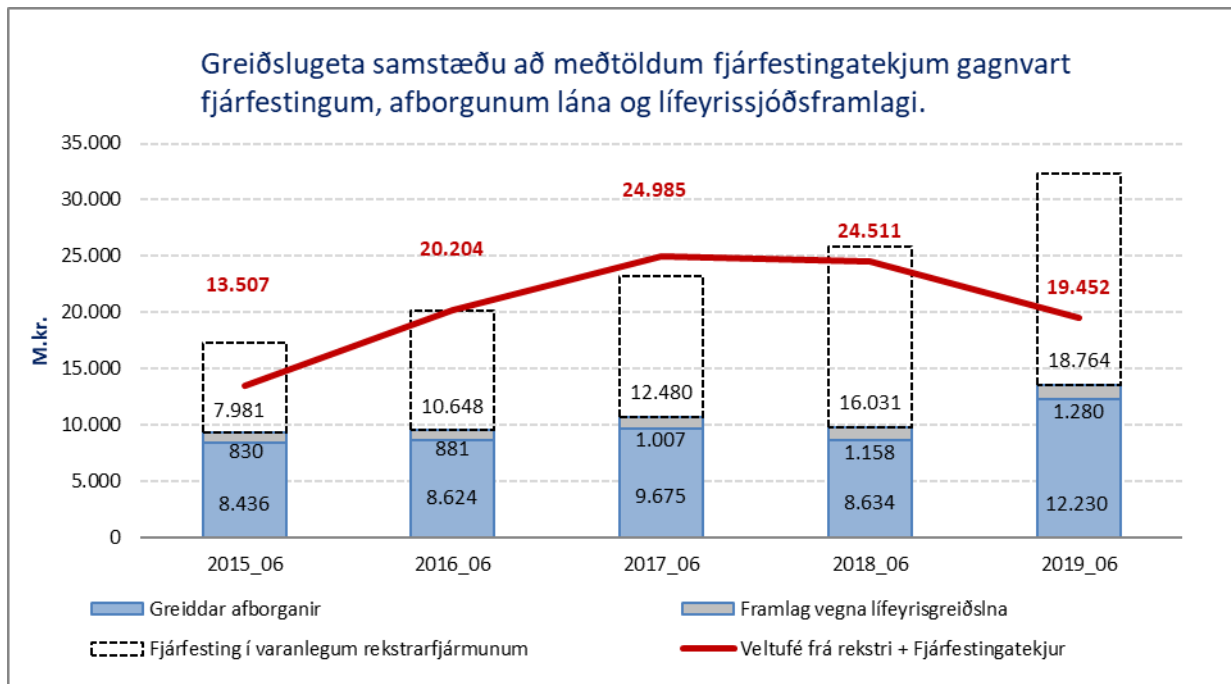
1.3. Sjóðstreymi samstæðu

Handbært fé hækkaði á árinu um 6,7 ma.kr. Fjárfestingar að frádregnum greiddum gatnagerðargjöldum námu 16,8 ma.kr. og var mætt með veltufé frá rekstri sem nam 17,5 ma.kr. Lántaka nam 17,3 ma.kr. á tímabilinu og afborganir lána og leiguskulda námu 12,2 ma.kr.

Veltufé frá rekstri gefur vísbendingu um hversu hátt hlutfall af rekstrartekjum er til ráðstöfunar fyrir afborganir skulda og skuldbindinga og til fjárfestinga. Því hærra sem þetta hlutfall er því meiri er geta fyrirtækis til að vaxtar og viðhalds eigna. Miklar greiðsluskuldbindingar og fjárfestingarþörf samstæðunnar kalla á hátt hlutfall veltufjár frá rekstri af tekjum.

Greiðslugeta samstæðunnar til að standa undir afborgunum lána og framlagi vegna lífeyrisskuldbindinga er lýst með því að bera þessar greiðsluskuldbindingar saman við veltufé frá rekstri og fjárfestingatekjur. Myndin sýnir að veltufé frá rekstri og fjárfestingatekjur standa ekki undir fjárfestingum nema að hluta.

Eftirfarandi **kennitölur** lýsa fjárhagslegri stöðu samstæðu Reykjavíkurborgar síðastliðin 5 ár¹.

Samstæða	2015_06	2016_06	2017_06	2018_06	2019_06
Eiginfjárlutfall	42,9%	43,7%	47,3%	49,6%	49,0%
Arðsemi eigin fjár	0,3%	9,4%	15,2%	6,4%	4,9%
Veltufjárlutfall	0,98	1,15	1,56	1,15	1,31
Langtímaskuldir/eigið fé	104,9%	93,4%	78,7%	70,0%	72,6%
Uppgreiðslutími	10	7	5	6	7
Veltufé frá rekstri/rekstrartekjur	18,0%	23,3%	24,7%	21,0%	18,9%
Framlegð (EBITDA) / rekstrartekjur	21,0%	23,3%	26,1%	26,2%	22,4%

Fjármála- og áhættustýringarvið vekur athygli á:

- Rekstrarniðurstaða samstæðu nam 7,7 ma.kr. eða 1,2 ma.kr. yfir áætlun. Skatttekjur voru undir áætlun um 0,8 ma.kr., tekjur af sölu byggingarréttar var 0,6 ma.kr. undir áætlun og hækkun lífeyrisskuldbindingar var 0,5 ma.kr. yfir áætlun en á móti kom að matsbreytingar fjárfestingaagna voru 2,7 ma.kr. yfir áætlun.
- Staðgreiðsla útsvars var á pari við áætlun en töluverðar sveiflur hafa verið á þessum lið milli mánaða og nokkur óvissa er um þróun þeirra fyrir næstu mánuði. Mikilvægt er að fylgjast áfram vel með þróun þeirra.
- Matsbreyting fjárfestingaagna var 3,4 ma.kr. sem tekur mið af nýju fasteignamati og birt var í júní sem byggir á stöðu á fasteignamarkaði 1. febrúar sl. Til viðbótar er tekið mið af vísitölu íbúðarverðs í fjölbýli í Reykjavík til 30. júní.
- Tekjur af sölu byggingarréttar og tekjur af gatnagerðargjöldum voru undir áætlun á tímabilinu sem felur í sér vísbendingar um kólnun í hagkerfinu.
- Lækkun ávöxtunarkröfu á mörkuðum á tímabilinu hefur verið umtalsverð. Tekjur af verðbrefasafni voru því töluvert umfram áætlanir. Vaxtakjör á nýjum lánnum borgarinnar hafa endurspeglad þessa þróun.
- Ríkissjóður hefur innborgað fyrirfram til A-hluta rúma 1,2 ma.kr. vegna fjárfestinga þriðja aðila þ.e. Hrafnistu vegna uppbyggingar á hjúkrunarheimili á Sléttuvegi. Gert er ráð fyrir að byggingu ljúki á árinu.

Ábendingar Fjármála- og áhættustýringarviðs:

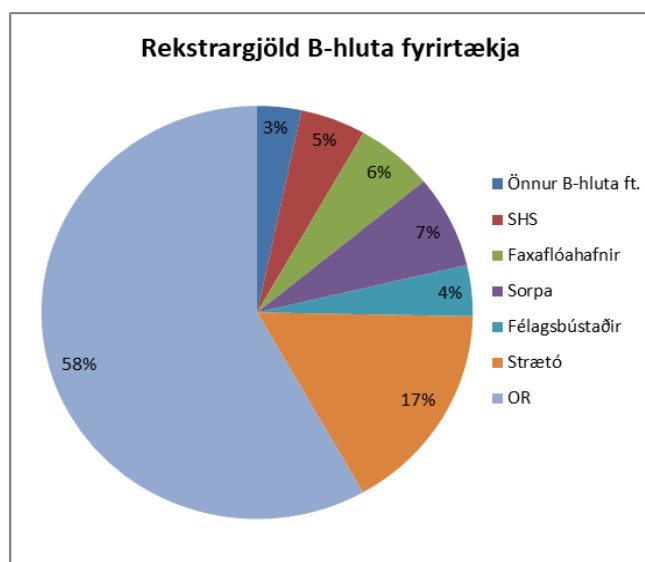
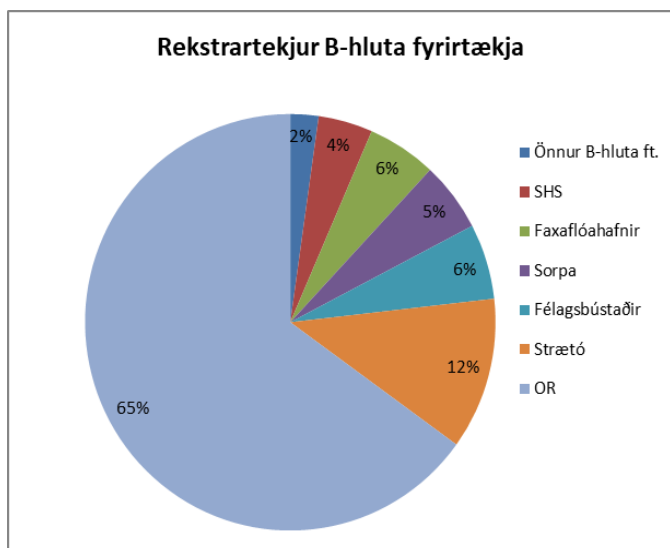
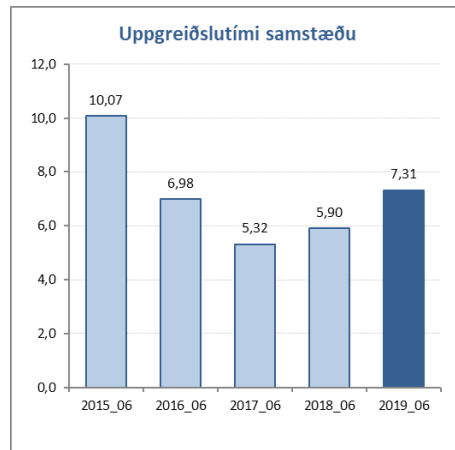
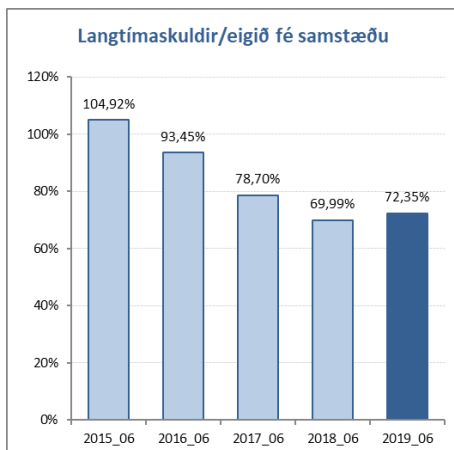
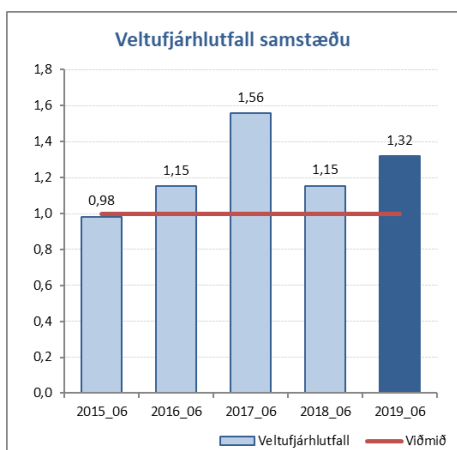
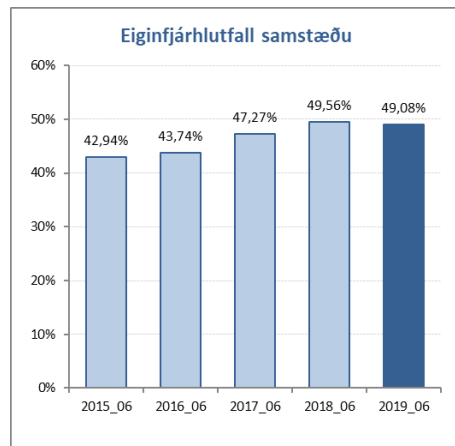
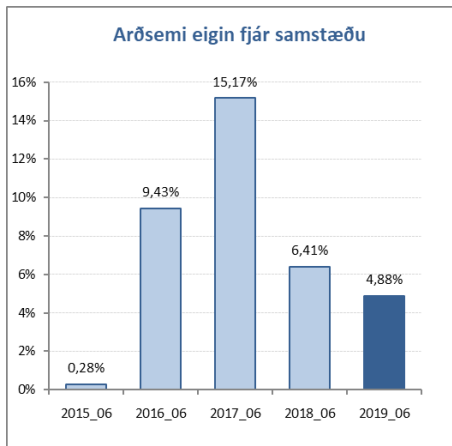
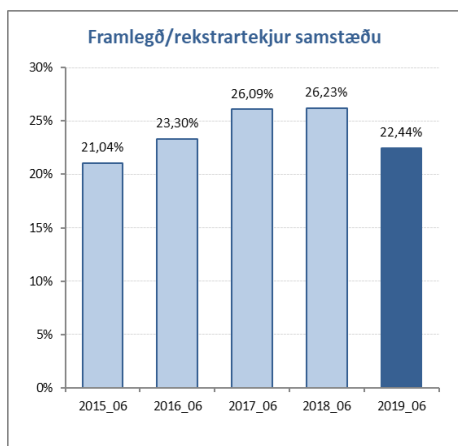
- Mikilvægt er að rekstur A-hluta skili verulegu veltufé frá rekstri til að standa undir fjármögnun A-hluta borgarsjóðs og að ríflegur afgangur verði af rekstri A-hluta. Hlutfall veltufjár frá rekstri á móti tekjum var 10%.
- Grunnskólahluti skóla- og frístundasviðs var 729 m.kr. yfir fjárheimildum eða 5,2%. Á tímabilinu voru 33 borgarreknir grunnskólar af 36 með samtals 758 m.kr. í halla, 31 grunnskóli voru með 2% halla eða meira. Mikilvægt er að sviðið fari í rýningu á því með stjórnendum skólanna hvað veldur þessum halla sem er verður ekki nema að hluta til rakinn til langtímaveikinda og sérkennslu þegar tekið hefur verið tillit til viðauka vegna samgöngusamninga, launaþróunartryggingar og kjarasamninga skólastjórnenda.
- Kostnaður vegna langtímaveikinda á skóla- og frístundasviði var talsvert umfram fjárheimildir. Mikilvægt er að finna leiðir til að takast á við mikil útgjöld vegna langtímaveikinda í samvinnu við nýtt mannauðs- og starfsþróunarsvið.
- Halli á rekstri málaflokks vegna fatlaðs fólks nam 2.330 m.kr. eða 65% af tekjum vegna málaflokksins. Er þá samantekin þjónusta Velferðarsviðs við fatlaða á grundvelli yfirfærslunnar, þjónusta Velferðarsviðs vegna notendastýrðar persónulegrar aðstoðar, þjónusta skóla- og frístundasviðs vegna lengdrar viðveru fatlaðra barna og þjónusta íþrótt- og tómtundasviðs við fötluð ungmenni á vegum Hins hússins. Sjá nánar í sundurliðun um fjármögnun verkefna sem unnin eru fyrir ríkið í viðauka 2 í greinargerð fjármála- og áhættustýringarviðs með árshlutareikningi Reykjavíkurborgar janúar - júní 2019.
- Á árinu 2018 voru sett lög nr. 38/2018 um fatlað fólk með miklar stuðningsþarfir, þar á meðal um notendastýrða persónulega aðstoð (NPA). Lögin fólu í sér auknar kröfur til sveitarfélaga án þess að því fylgdi viðbótarfjármagn, sjá nánar umsögn Reykjavíkurborgar með málinu á vef alþingis: <https://www.althingi.is/alttext/erindi/148/148-195.pdf>.
- Hallarekstur hjúkrunarheimila nam 216 m.kr. á fyrri hluta ársins 2019. Daggjöld ríkisins vegna hjúkrunarheimila miða við að ríkið hafi fjármagnað 85% fjárfestingaútgjalda en Reykjavíkurborg fjármagnaði sjálf Droplaugastaði og á því kröfu um leiðréttingu á daggjöldum. Mikilvægt er að tryggja fulla fjármögnun á rekstrinum. Sjá nánar í sundurliðun um fjármögnun

¹ Sjá lýsingar á kennitölum í viðauka 1. Fjárhæðir fyrri ára í kennitölum og myndum taka mið af útgefnum ársreikningum fyrri ára. Þeim er því ekki breytt þó fjárhæðum samanburðarárs í ársreikningi sé breytt.

verkefna sem unnin eru fyrir ríkið í viðauka 2 í greinargerð f fjármála- og áhættustýringarsviðs með árshlutareikningi Reykjavíkurborgar janúar – júní 2019.

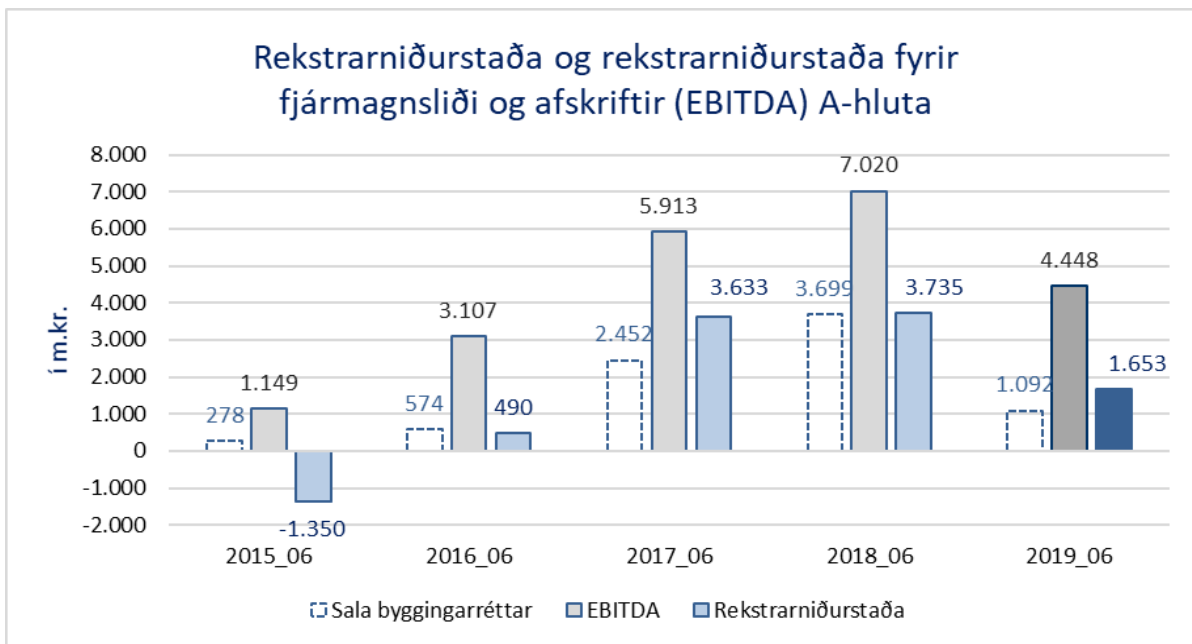
- Varðandi ferðaþjónustu fatlaðs fólks eru vísbendingar um að Reykjavíkurborg beri of þungan hluta af kostnaði við akstursþjónustu sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu sem er í skoðun. Samningurinn um þessa þjónustu rennur út á árinu 2019 og í undirbúningi er útboð ferðaþjónustunnar.
- Mikilvægt er að styrkja tekjugrunn Félagsbústaða sem er forsenda þess að félagið geti staðið við greiðsluskuldbindingar sínar og fjármagnað sig á markaði. Frekari fjölgun nýrra og dýrari eigna eykur þrýsting á enn frekari hækkun leigutekna til að tryggja sjálfbærni félagsins. Þess ber að geta að leiguverð á markaði er almennt um 40-65% hærra en hjá Félagsbústöðum.
- Mikilvægt er að Félagsbústaðir rýni viðhaldsþörf til næstu fimm ára og geri áfangaskipta viðhaldsáætlun til að tryggja gæði íbúða félagsins.
- Framlegð OR (EBITDA / rekstrartekjur) er 59,1% en var 62,8% sama tímabil 2018. OR glímir enn við afborgunarþunga af langtímalánum og áhættu vegna gengis, vaxta og álverðs og því mikilvægt að tryggja að ekki dragi um of úr framlegð rekstrarins.
- Lán OR sem hafa eigendaábyrgð nema um 91,0 ma.kr en bein ábyrgð borgarsjóðs á þeim er um 85,1 ma.kr. Mikilvægt er að gera aðgerðaáætlun hvernig þessum ábyrgðum verði mætt ef á reynir.
- Ljóst er að OR stendur frammi fyrir miklu útflæði erlends gjaldeyris á næstu árum vegna hraðrar niðurgreiðslu skulda sem er mun meira en þær tekjur sem OR kemur til með að afla í erlendum gjaldmiðlum. Frá árinu 2019 til 2025 er sjóðstreymi í erlendum gjaldeyri neikvætt og nemur áætlað uppsafnað nettó útflæði erlends gjaldeyris yfir það tímabil rúmum 15,3 makr.
- Fjármála- og áhættustýringarsvið telur brýnt fyrir borgarsjóð að skilgreint sé þak á erlendar skuldir fyrirtækja í B-hluta til lengri tíma, t.d. með hliðsjón af tekjum, framlegð, greiðsluflæði í erlendum myntum eða jafnvægi í efnahag, og að sett séu skýr markmið um aðlögun að slíku markmiði. Um leið getur verið ástæða til að skerpa á áskilnaði eigendastefnu um að framkvæmdir séu almennt fjármagnaðar í sama gjaldmiði og tekjur sem af þeim hljótaskast.

Aðrir áhugaverðir mælikvarðar samstæðu

2. A-hluti

2.1. Rekstur A-hluta

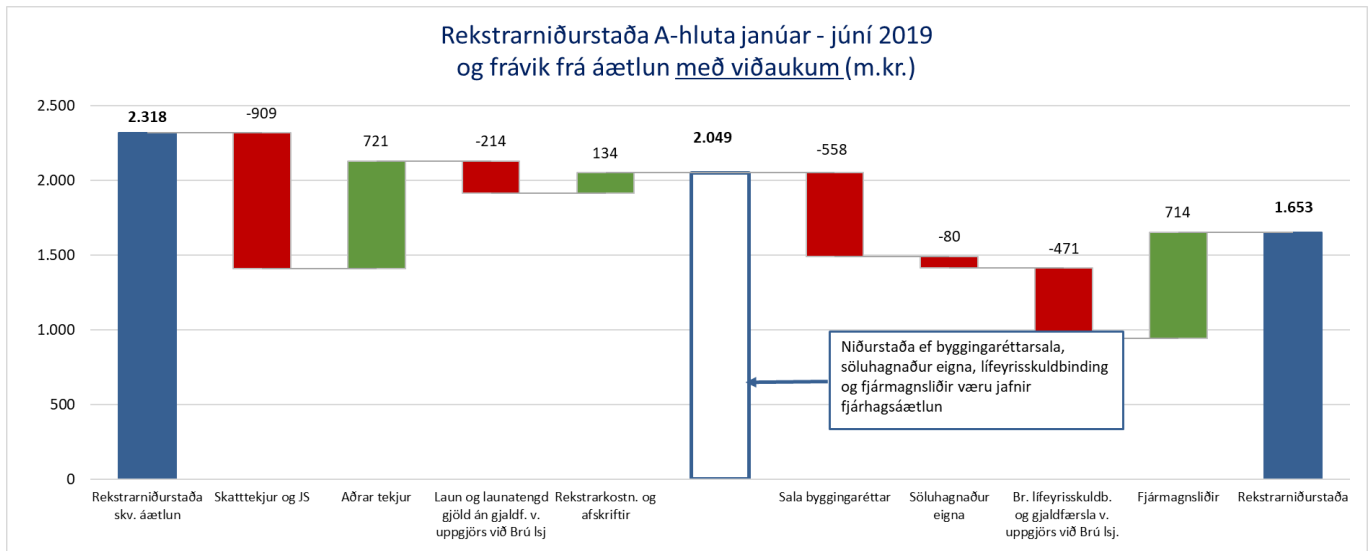
Rekstur A-hluta (í m.kr.)	Raun 2019_06	Áætlun	Frávik	%	Raun 2018_06	Breyting	%
Staðgreiðsla	42.152	42.153	-2	0,0%	39.916	2.236	5,6%
Hlutdeild Jöfnunarsjóðs í staðgr.	-5.109	-5.110	0	0,0%	-4.838	-271	5,6%
Skattbreytingar, niðurfærslur og afskrift skatttekna	2.019	2.618	-599	-22,9%	1.551	469	30,2%
Nettó útsvar	39.062	39.662	-600	-1,5%	36.628	2.434	6,6%
Fasteignaskattar	9.733	9.946	-213	-2,1%	8.346	1.387	16,6%
Lóðarleiga	858	910	-52	-5,7%	762	96	12,6%
Afskrifaðir/niðurfærðir fasteignaskattar, breyting	0	0	0		0	0	
Fasteignaskattar samtals	10.591	10.856	-264	-2,4%	9.107	1.484	16,3%
Skatttekjur samtals	49.653	50.518	-865	-1,7%	45.736	3.917	8,6%
Framlög Jöfnunarsjóðs	3.653	3.698	-44	-1,2%	3.542	111	3,1%
Þjónustutekjur	5.549	5.263	286	5,4%	5.052	497	9,8%
Eignatekjur	10.452	10.433	19	0,2%	9.623	829	8,6%
Sala byggingarréttar	1.092	1.650	-558	-33,8%	3.699	-2.606	-70,5%
Söluhagnaður eigna	16	97	-80	-83,2%	46	-30	-65,1%
Endurgreiðslur annarra	1.964	1.869	95	5,1%	2.019	-55	-2,7%
Aðrar tekjur	2.887	2.632	255	9,7%	3.392	-505	-14,9%
Milliviðskipti tekin út	-12.885	-12.952	67	-0,5%	-12.138	-747	6,2%
Rekstrartekjur samtals	62.381	63.207	-826	-1,3%	60.970	2.158	3,5%
Laun og launatengd gjöld án gjaldfærslu v. uppgjors við Brú Isj.	-33.191	-32.976	-214	0,7%	-30.730	-2.461	8,0%
Gjaldfærsla áfallinna lífeyrisskuldbindinga vegna uppgjors við Brú Isj.	-192	-196	4	-1,9%	-194	2	-0,9%
Laun og launatengd gjöld	-33.383	-33.172	-211	0,6%	-30.924	-2.459	8,0%
Gjaldfærsla lífeyrisskuldbindingar við LsRb.	-2.350	-1.875	-475	25,3%	-2.500	150	-6,0%
Launakostnaður samtals	-35.733	-35.047	-686	2,0%	-33.424	-2.309	6,9%
Annar rekstrarkostnaður	-22.199	-22.396	196	-0,9%	-20.526	-1.674	8,2%
Afskriftir	-2.638	-2.575	-62	2,4%	-2.455	-183	7,4%
Rekstrargjöld samtals	-60.570	-60.019	-552	0,9%	-56.405	-4.165	7,4%
Fjármagnsliðir	-157	-871	714	-82,0%	-830	672	-81,1%
EBITDA	4.448	5.764	-1.315	-22,8%	7.020	-2.571	-36,6%
EBIT	1.811	3.188	-1.378	-43,2%	4.564	-2.754	-60,3%
Rekstrarniðurstaða	1.653	2.318	-664	-28,7%	3.735	-2.081	-55,7%

Rekstrarniðurstaða A-hluta var jákvæð um 1,7 ma.kr. sem var 664 m.kr. lakari niðurstaða en áætlað var.

Grunnreksturinn, þ.e. rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði og afskriftir, skilaði 4,4 ma.kr. í afgang sem var um 1,3 ma.kr. undir áætlun.

Tekjur: Skatttekjur voru 49,7 ma.kr. eða 865 m.kr. undir áætlun, þar af var **staðgreiðsla útsvars** 2 m.kr. undir áætlun en tekjur vegna **skattbreytinga ásamt niðurfærslum og afskrift skatttekna** voru 599 m.kr. undir áætlun. **Fasteignaskattar**² voru 10,6 ma.kr. eða 264 m.kr. undir áætlun en nýbyggingar eru að skila sér seinna inn til lokaúttektar en reiknað var með í áætlun. **Þjónustutekjur** voru 286 m.kr. yfir áætlun en þar vegur þýngst að tekjur bílastæðastjós voru 168 m.kr. yfir áætlun. **Endurgreiðslur annarra**³ voru 95 m.kr. yfir áætlun. **Sala byggingarréttar** nam 1.092 m.kr. og var 558 m.kr. undir áætlun en hægst hefur á lóðaúthlutum á síðustu mánuðum. **Aðrar tekjur** voru 2.887 m.kr. eða 255 m.kr. yfir áætlun.

Gjöld: **Laun og launatengd gjöld án gjaldfærslu vegna uppgjors við Brú lífeyrissjóð** námu 33,4 ma.kr. og voru um 211 m.kr. yfir fjárheimildum. **Gjaldfærsla lífeyrisskuldbindingar vegna LsRb** nam 2,4 ma.kr. og voru 475 m.kr. yfir áætlun. Við ákvörðun gjaldfærslu er tekið mið af væntingum um að lífeyrisskuldbindingin hækki um 4,7 ma.kr. á árinu 2019 í stað áður áætlaðra 3,8 ma.kr. Frávikið má rekja til þess að útlit er fyrir að ávöxtunarkrafa HFF34-flokksins verði lægri en gert hafði verið ráð fyrir og hefur það áhrif til lækkunar á virði Landsvirkjunarbréfa sjóðsins og þar með til hækkunar á gjaldfærslunni. Á móti er útlit fyrir að launahækkunir ársins verði lægri en gert hafði verið ráð fyrir sem hefur áhrif til lækkunar á gjaldfærslunni. Gjaldfærsla áfallinna lífeyrisskuldbindinga vegna uppgjors við **Brú lífeyrissjóð** nam 192 m.kr. sem var 4 m.kr. undir áætlun. **Annar rekstrarkostnaður** nam 22,2 ma.kr. og var um 196 m.kr. innan fjárheimilda.⁴

Rekstrarniðurstaða A-hluta um 664 m.kr. lakari en áætlað var í endurskoðaðri fjárhagsáætlun. Einkum vegna lægri skatttekna og að sala byggingarréttar var lægri en áætlað var.

² Fasteignaskattar A-hluta samanstanda af fasteignasköttum Aðalsjóðs að frádregnum fasteignagjöldum af fasteignum Eignasjóðs.

³ Nánari sundurliðun á endurgreiðslum annarra er að finna í umfjöllun um Aðalsjóð í greinargerð fagsviða og sjóða A-hluta.

⁴ Nánari greiningu rekstrargjalda má finna í greinargerð fagsviða með árs hlutareikningi Reykjavíkurborgar 2019.

Rekstur málaflokkanna

Rekstur málaflokka (í m.kr.)	Niðurstaða jan-jún 2019	Áætlun jan-jún 2019	Frávik	%	Nettó útgjöld málaflokka í hlutfalli af skatttekjum
Framlög til B-hluta	1.626	1.638	-12	-0,7%	3%
Íþróttta- og tómstundasvið	4.333	4.405	-72	-1,6%	8%
Menningar- og ferðamálasvið	2.489	2.570	-81	-3,2%	5%
Skrifstofur miðlægrar stjórnarsýslu	2.346	2.367	-21	-0,9%	4%
Skóla- og frístundasvið	26.133	25.410	723	2,8%	49%
Umhverfis- og skipulagssvið Aðalsjóðs	3.635	3.728	-94	-2,5%	7%
Velferðarsvið án bundinna liða	11.981	12.021	-40	-0,3%	22%
Velferðarsvið, bundnir liðir	1.751	1.740	11	0,6%	3%
Sameiginlegur kostnaður *	1.124	2.123	-999	-47,1%	2%
Lífeyrisskuldbindingar við LsRb og Brú Isj.	2.350	1.875	475	25,3%	4%
Samtals	57.767	57.876	-109	0%	108%
Skatttekjur A-hluta og framlög Jöfnunarsjóðs íslenskra sveitarfélaga					53.306

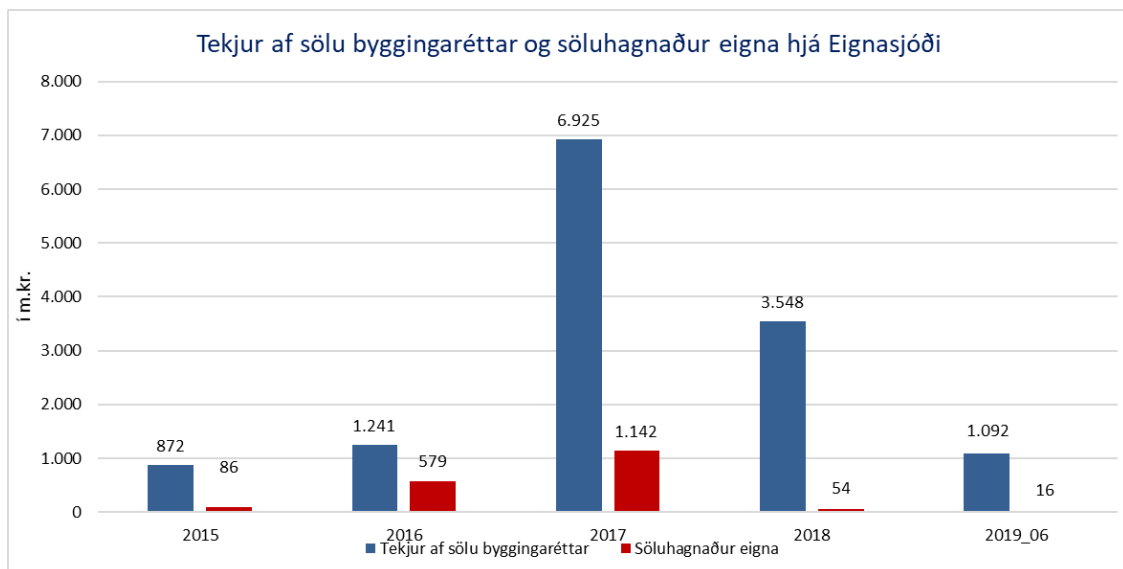
* án lífeyrisskuldbindinga við LsRb og Brú Isj.

Rekstur málaflokka Aðalsjóðs án lífeyrisskuldbindingar var 584 m.kr. innan fjárheimilda. Í síðari hluta töflunnar má sjá hversu hátt hlutfall af skatttekjum þ.e. útsvari og fasteignaskatti er varið til viðkomandi málaflokka.

Sveiflukenndir liðir

Á meðal tekna A-hluta eru sveiflukenndir liðir einkum tekjur af sölu byggingaréttar og hagnaður af sölu eigna. Í góðæri og á uppbyggingarskeiðum hækka þessa tekjur oft verulega en dragast saman á samdráttarskeiðum og geta verið neikvæðar, það á við þegar ekkert verður af framkvæmdum og samið hefur verið um að borgin taki aftur við áður úthlutuðum lóðum.

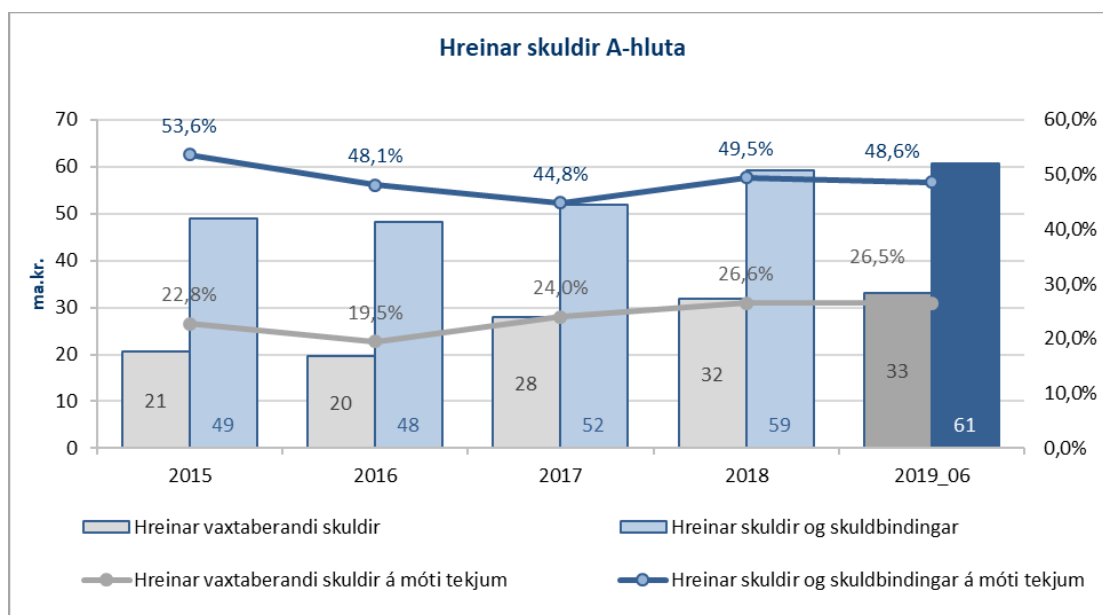
Í myndinni hér að neðan eru þessar tekjur sýndar síðastliðin 5 ár. Eins og sjá má eru árin 2017 og 2018 einstök hvað varðar tekjur af sölu byggingaréttar⁵.

⁵ Myndin sýnir tekjur af sölu byggingaréttar fyrstu sex mánuði árs 2019 að teknu tilliti til varúðarniðurfærslu og frestun á tekjufærslu sem samtals námu 1.092 m.kr.

2.2. Efnahagur A-hluta

Efnahagur A-hluta (m.kr.)	30.6.2019	31.12.2018	Breyting	%
Fasteignir og lóðir	120.856	118.626	2.230	1,9%
Götur	16.715	15.975	740	4,6%
Áhöld og tæki	4.837	4.890	-53	-1,1%
Leigugeignir	5.488	5.791	-303	-5,2%
Langtímakröfur	22.982	24.520	-1.539	-6,3%
Fyrirframgreiddur kostnaður Lsj. Brú	9.810	10.002	-192	-1,9%
Veltufjármunir án handb.fjár	17.755	14.610	3.145	21,5%
Handbært fé	13.253	10.040	3.213	32,0%
Eignir samtals	211.697	204.456	7.241	3,5%
Eigið fé	97.961	96.308	1.653	1,7%
Lífeyrisskuldbinding (langtíma)	36.728	35.642	1.086	3,0%
Næsta árs afborganir lífeyrisskulda	2.507	2.507	0	0,0%
Langtímalán	45.484	41.690	3.793	9,1%
Leiguskuldir	10.505	10.706	-201	-1,9%
Næsta árs afborganir langtímalána og leiguskulda	2.434	2.478	-44	-1,8%
Ríkissjóður, fyrirfram innborgað vegna fjárfestinga	1.208	1.650	-442	-26,8%
Skammtímaskuldir án næsta árs afb. og fyrirfram innb. frá Ríkissjóði	14.870	13.474	1.396	10,4%
Skuldir og skuldbindingar samtals	113.736	108.148	5.588	5,2%
Skuldir og eigið fé samtals	211.697	204.456	7.241	3,5%

Hreinar skuldir eru skilgreindar sem allar skuldir og skuldbindingar að frádregnum langtímakröfum á eigin fyrirtæki, fyrirframgreiddum kostnaði (langtíma), öðrum langtímakröfum og veltufjármunum.

Hreinar vaxtaberandi skuldir eru skilgreindar sem langtímalán og leiguskuldir ásamt næsta árs afborgun þeirra að frádregnum öðrum langtímakröfum og næsta árs afborgun þeirra, verðbréfaeign og bundnum bankainnstæðum ásamt handbæru fé.

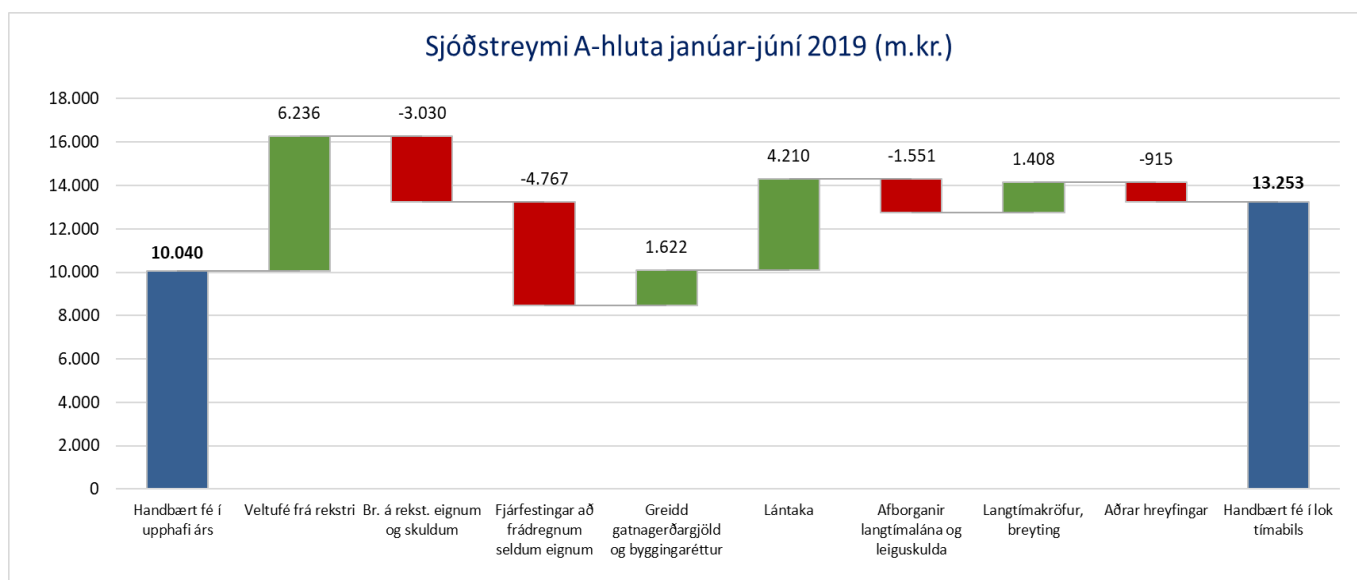
Langtímakröfur vegna uppgjörnsins við Brú lífeyrissjóð á árinu 2017 koma ekki til lækkunar vaxtaberandi skulda þar sem þessar kröfur bera ekki vexti en þær nema 9,8 ma.kr. Ennfremur er um að ræða kröfur vegna sölu á byggingarrétti að fjárhæð 5,4 ma.kr. sem ekki bera vexti.

Athygli er vakin á að við útreikning þessa hlutfalls er nauðsynlegt að skala tekjur upp m.v. heilt ár.

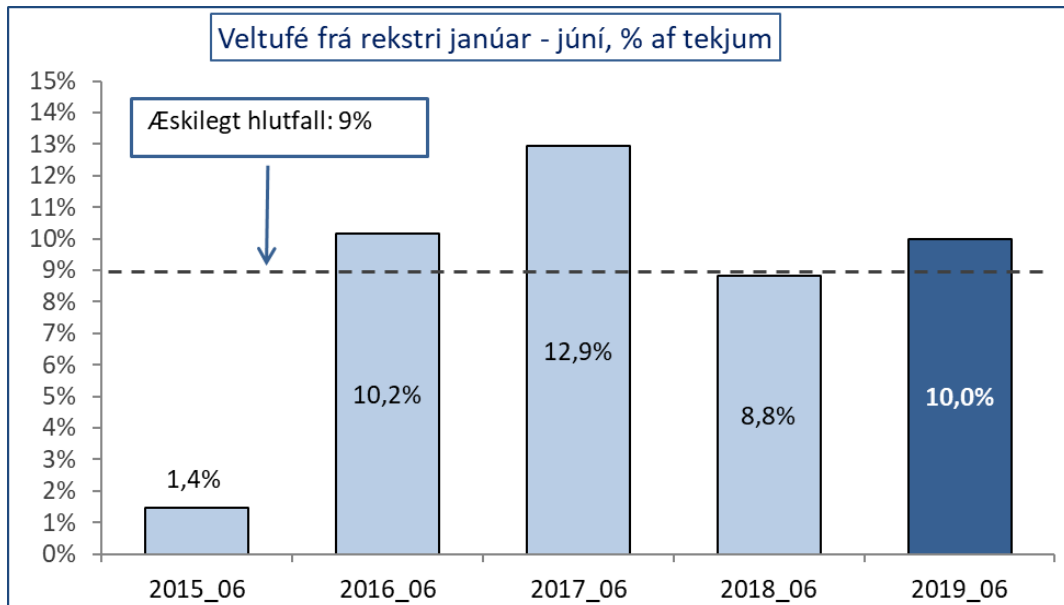
Skuldir og skuldbindingar A-hluta janúar - júní 2019							
í m.kr.	Staðan 1.1.2019	Lántaka	Afborganir	Verðbreyting	Áfallnar skuldbindingar	Breyting skammtíma- skulda	Staðan 30.06.2019
Lífeyrisskuldbinding	38.149		-1.264		2.350		39.235
Langtímaskuldir	43.167	4.210	-1.060	632			46.949
Langtímaskuldir við eigin fyrirtæki	145		-62	2			85
Leiguskuldbindingar	11.563		-430	255			11.388
Skammtímaskuldir við lánastofnanir	210					-210	0
Viðskiptaskuldir	4.639					-1.621	3.018
Skammtímaskuldir við eigin fyrirtæki	551					354	905
Fyrirframgr. (frá ríki v. Séttuvegar)	1.650					-442	1.208
Ógr. laun og launat.gj., áf. orlof	6.665					3.032	9.696
Aðrar skammtímaskuldir	1.409					-158	1.251
	108.148	4.210	-2.816	890	2.350	954	113.736

Hér má sjá yfirlit yfir þróun skulda og skuldbindinga frá áramótum. Hækkun launa og launatengdra gjalda má rekja til að desemberlaun voru greidd út 31.12.2018 en laun fyrir júní mánuð 01.07.2019. Undir þessum lið er ógreitt áfallið orlof sem nam 4,4 ma.kr.

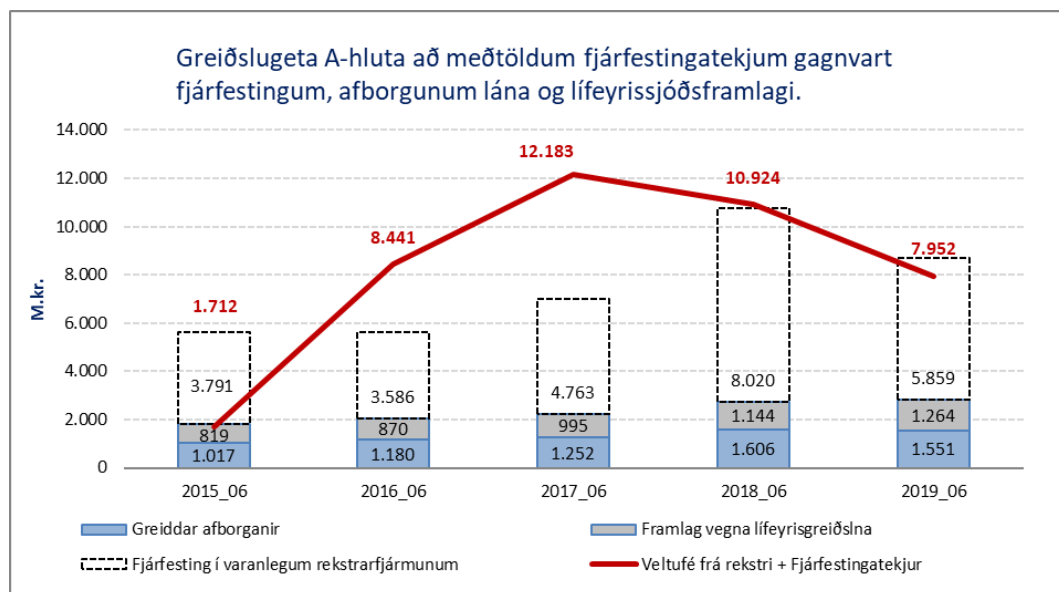
2.3. Sjóðstreymi A-hluta

Handbært fé frá áramótum til loka júní hækkaði um 3.213 m.kr. Fjárfestingar að frádregnum greiddum gatnagerðargjöldum námu 3.145 m.kr. og var mætt með veltufé frá rekstri sem nam 6.236 m.kr. Lántaka ársins nam 4.210 m.kr., afborganir lána námu 1.551 m.kr.

Ljóst var árið 2015 að veltufé frá rekstri var orðið óviðunandi. Í frumvarpi að fjárhagsáætlun 2016-2020 voru sett fram nokkur markmið til að ná aftur fyrri fjárhagslegum styrkleika, m.a. var markmiðið að koma hlutfalli veltufjár frá rekstri af tekjum í a.m.k. 9% á árinu 2019. Í frumvarpi að fjárhagsáætlun 2018-2022 var sett fram markmið um að hlutfallið yrði umfram 9-10% á meðan þensla væri á vinnu- og fasteignamarkaði. Veltufé frá rekstri í hlutfalli af tekjum nam 10% á fyrstu sex mánuðum ársins 2019.

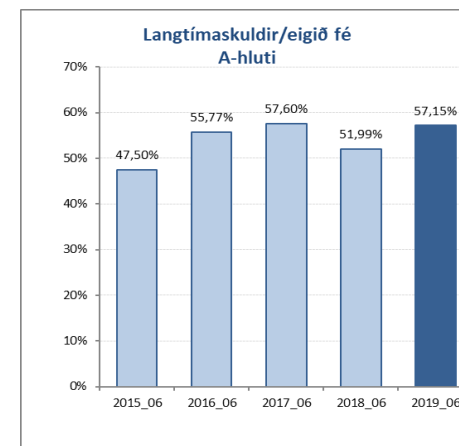
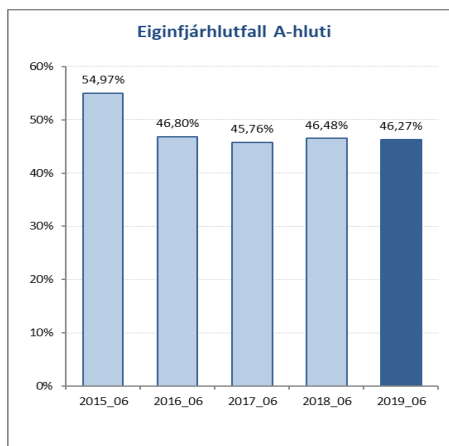
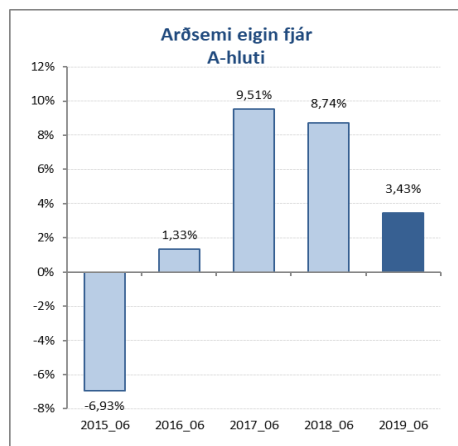
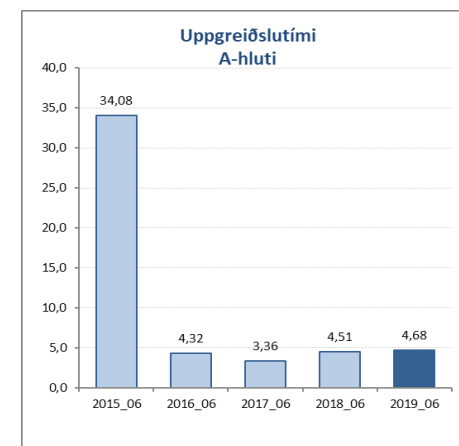
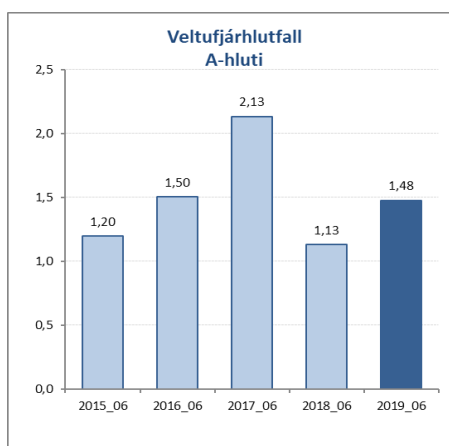
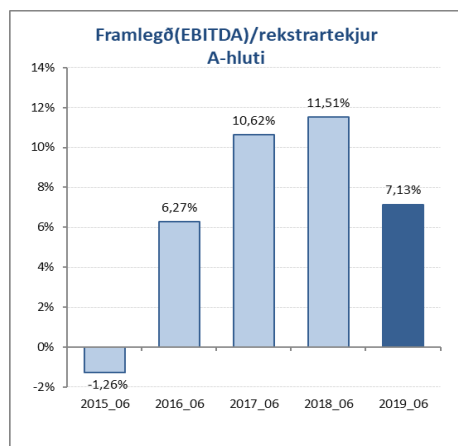
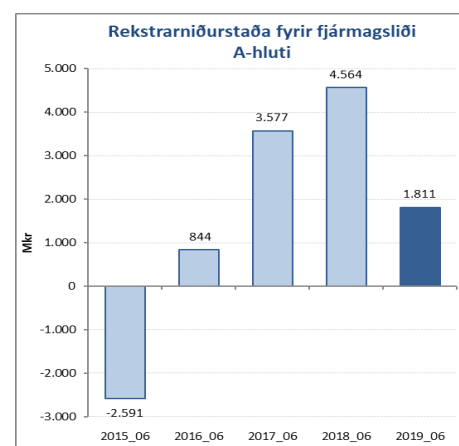
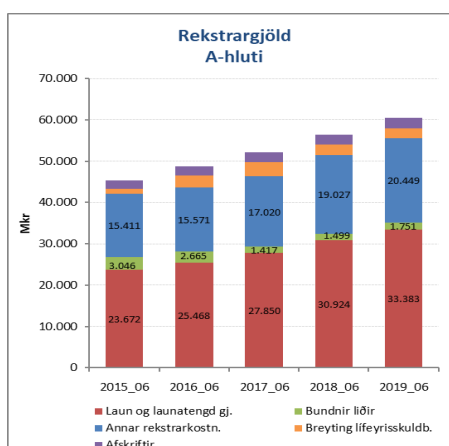
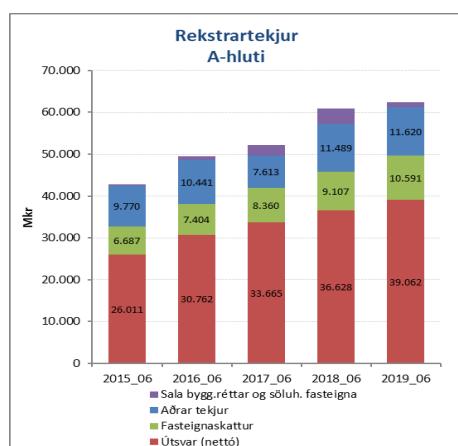

Greiðslugeta A-hluta vegna afborgana, fjárfestinga og framlags vegna lífeyrisskuldbindinga hjá LsRb er lýst með því að bera þessar greiðsluskuldbindingar saman við veltufé frá rekstri og fjárfestingatekjur. Á árunum 2017-2019 hafa fjárfestingar verið auknar eftir langt aðhaldstímabil árunna á undan. Myndin sýnir að fjárfestingar eru að mestu fjármagnaðar með veltufé frá rekstri og fjárfestingatekjum.

Eftirfarandi **kennitölur** lýsa fjárhagslegri stöðu A-hluta sl. 5 ár:⁶

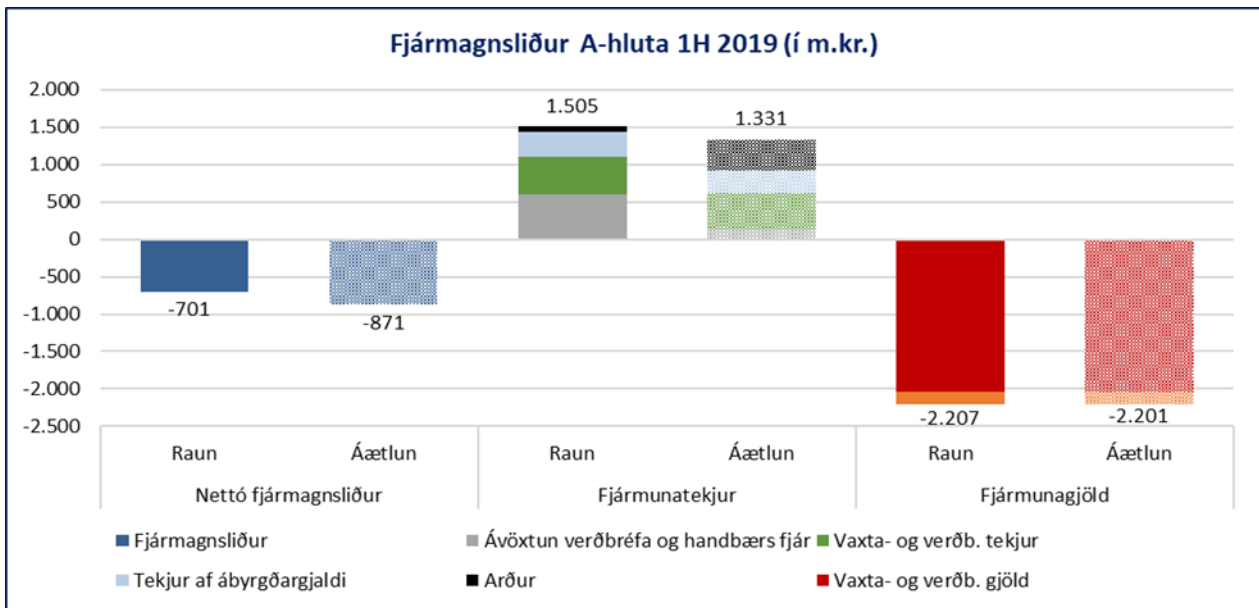
A-hluti	2015_06	2016_06	2017_06	2018_06	2019_06
Eiginfjárlutfall	55,0%	46,8%	45,8%	46,5%	46,3%
Arðsemi eigin fjár	-6,9%	1,3%	9,5%	8,7%	3,4%
Veltufjárlutfall	1,20	1,50	2,13	1,13	1,46
Langtímaskuldir/eigið fé	47,5%	55,8%	57,6%	52,0%	57,2%
Vaxtaþekja, EBIT/netto vextir	5429,0%	-615,0%	-1061,2%	1154,6%	-331,6%
Vaxtaþekja, EBITDA/netto vextir	1130,0%	-2264,1%	-1754,1%	1775,7%	-814,6%
Veltufé frá rekstri/rekstrartekjur	1,4%	6,3%	12,9%	8,8%	10,0%

Aðrir áhugaverðir mælikvarðar A-hluta

⁶ Sjá lýsingar á kennitölum í viðauka 1. Fjárhæðir fyrri ára í kennitölum og myndum taka mið af útgefnum árshlutareikningum fyrri ára. Þeim er því ekki breytt þó fjárhæðum samanburðarárs í árshlutareikningi sé breytt.

2.4. Fjármagnsliður A-hluta

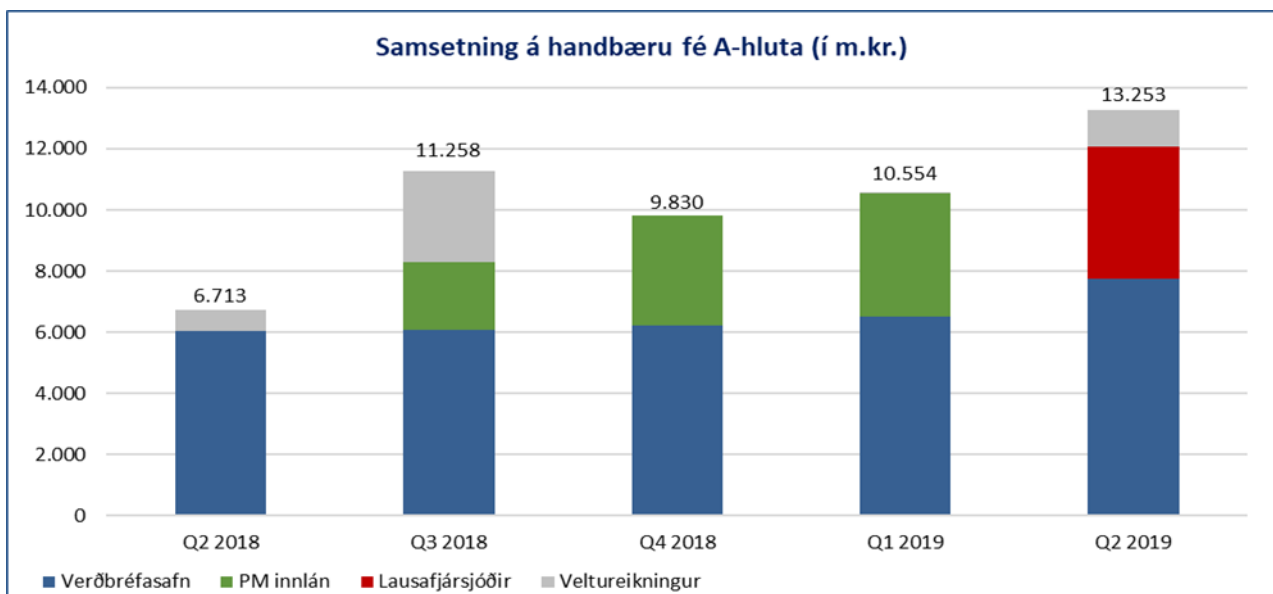

Fjármagnsliður A-hluta samanstendur af fjármagnslið Aðalsjóðs og Eignasjóðs.

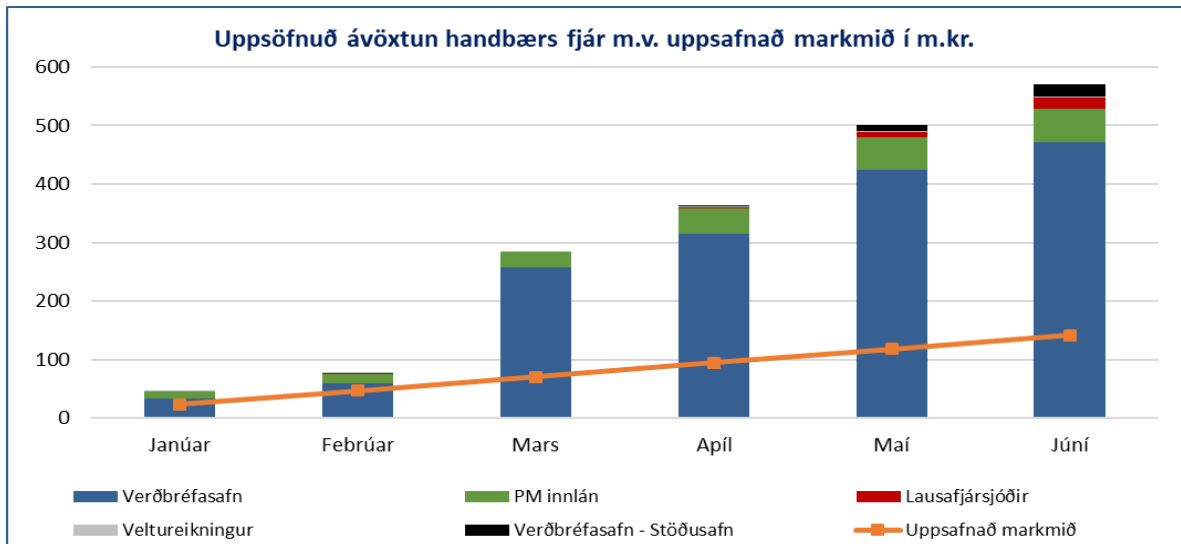
Fjármagnsliður A-hluta var neikvæður um 701 m.kr. á fyrri hluta ársins sem er 170 m.kr. betri niðurstaða en áætlanir gerðu ráð fyrir.

Fjármunatekjur A-hluta voru 1.505 m.kr. sem er 174 m.kr. umfram áætlun fyrir fyrri hluta 2019. Betri niðurstaða skýrist einna helst af betri ávöxtun lausafjármuna Reykjavíkurborgar en ávöxtun af verðbréfasafni og öðru lausafé er 468 m.kr. hærrí en áætlun gerði ráð fyrir.

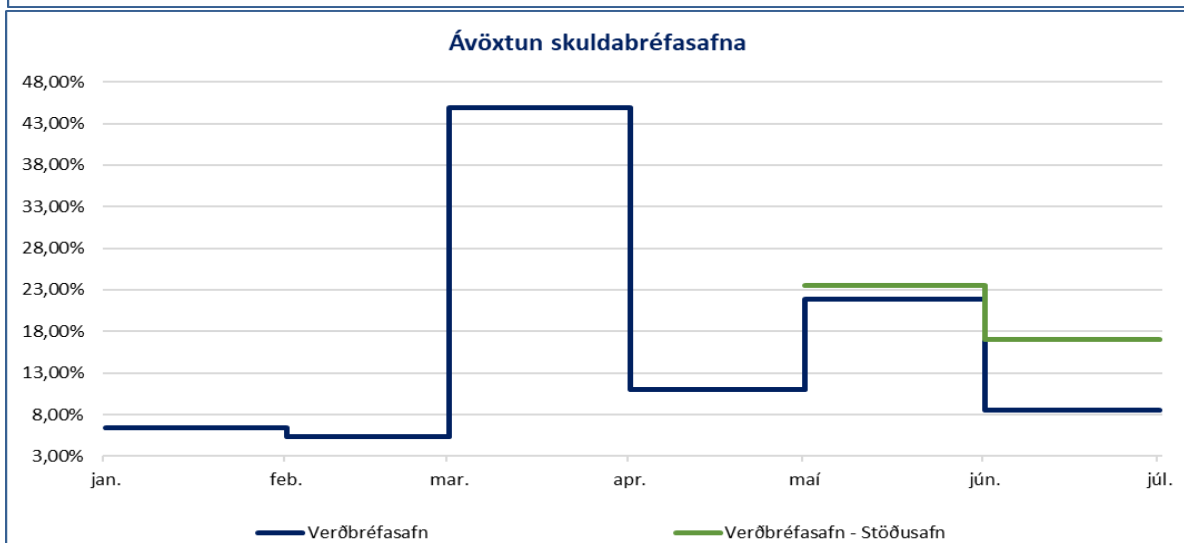
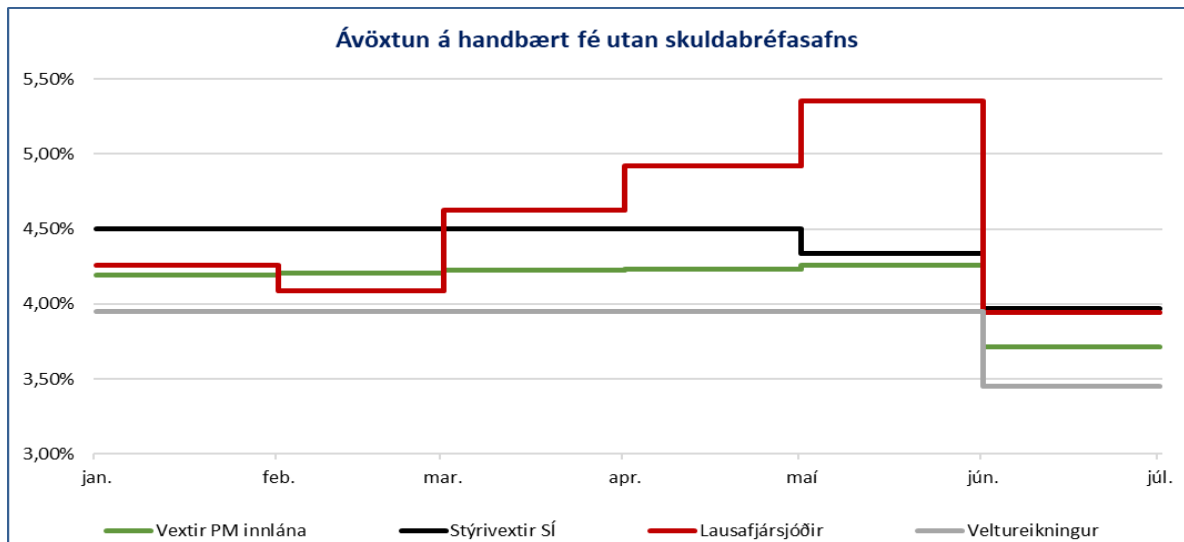
Fjármunagjöld A-hluta eru á pari við áætlun eða 2.207 m.kr.

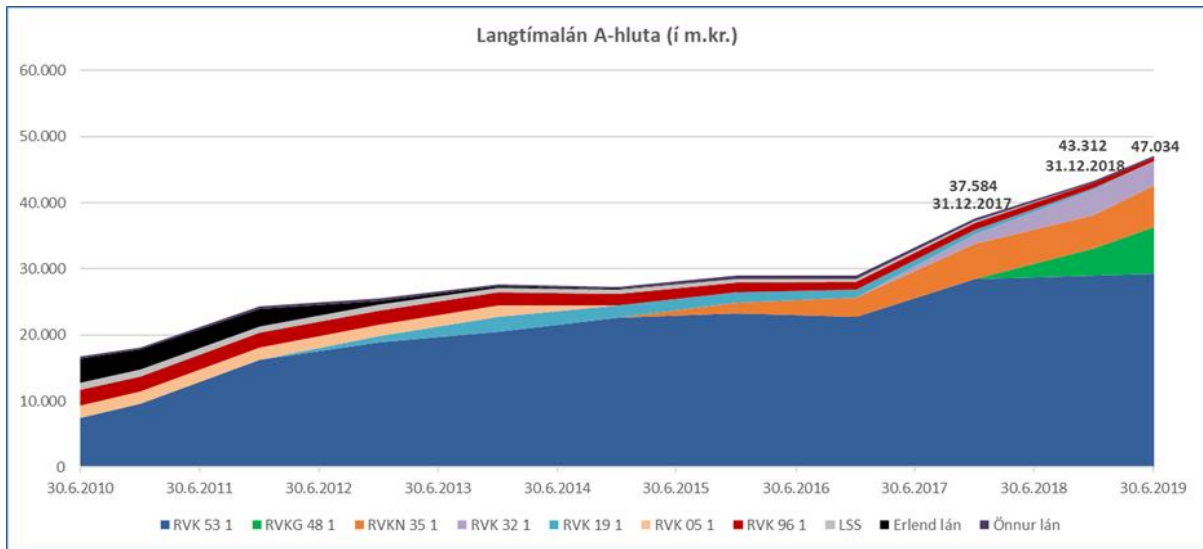
Handbært fé A-hluta í lok fyrri hluta 2019 var 13.253 m.kr. Fjárhagsáætlun gerði ráð fyrir að staða á handbæru fé yrði 7.926 m.kr. í lok fyrri hluta 2019. Frávik frá áætlun skýrast að hluta til af betri stöðu handbærs fjár A-hluta í lok árs 2018 en útkomuspá gerði ráð fyrir en áætlun byggir á útkomuspá, minna útstreymi á fyrri hluta árs vegna fjárfestinga en áætlun gerði ráð fyrir og meiri lántökum á fyrri hluta árs en gert var ráð fyrir.

Ávöxtun á handbært fé var langt umfram áætlun fyrir fyrri hluta 2019 og var 570 m.kr. samanborið við 141 m.kr. sem áætlunin hljóðaði upp á. Skuldabréfasafn Reykjavíkurborgar skilaði 15,58% ávöxtun á fyrri hluta ársins en safnið er í umsjón Íslenskra verðbréfa hf. Í lok apríl ákvað fjárstýring í samráði við fjármálastjóra að fjárfesta 500 m.kr. af umfram fjármunum í ríkisskuldabréfum til að nýta tækifæri á markaði sökum yfirvofandi vaxtalækkanna, undir lok júní var safnið svo stækkað um 470 m.kr.. Það safn var einnig sett í stýringu hjá Íslenskum verðbréfum og var ávöxtun safnsins á fyrri hluta ársins var 20,23%.

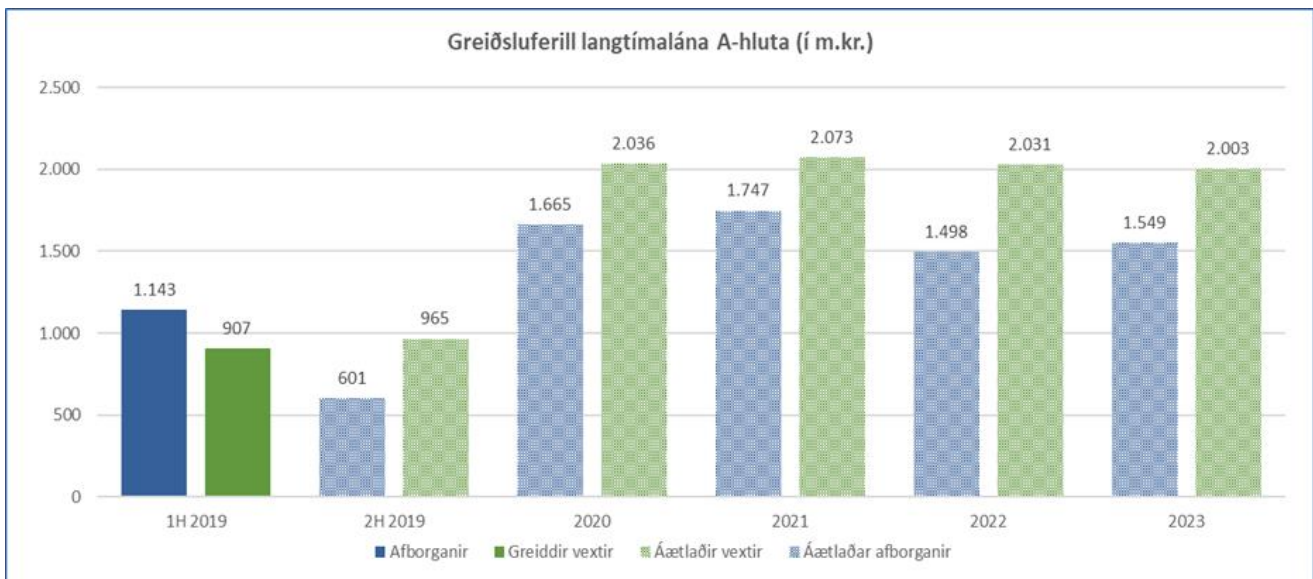

Virk fjárstýring leiddi til betri ávöxtunar á handbært fé en áætlanir gerðu ráð fyrir. Fjárstýringardeild ávaxtar allt laust fé í takti við sjóðspörf A-hluta á hverjum tíma fyrir sig og velur ávöxtunarleið í takti við það og þau kjör sem bjóðast og er þannig reynt að hámarka ávöxtun handbærs fjár A-hluta.

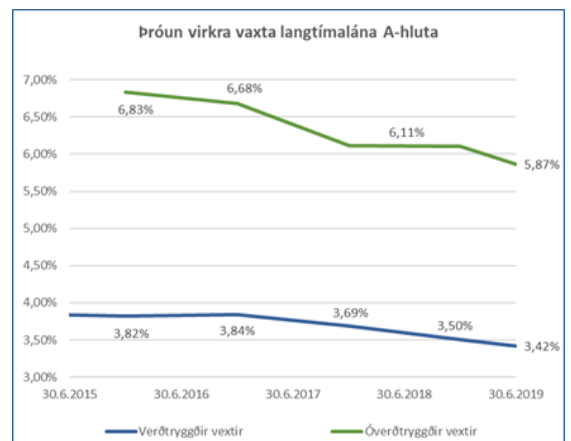
Skuldabréfaútgáfa Reykjavíkurborgar á fyrri hluta 2019 nam 4.230 m.kr. en af því voru 2.887 m.kr. gefin út í grænum skuldabréfum. Samhliða ársreikningi borgarinnar er gefin út skýrsla um árangur grænna fjárfestinga (Green Bond Impact Report 2019). Í henni kemur fram umhverfislegur árangur þeirra verkefna sem fjármögnuð voru með grænum skuldabréfum. Í skýrslunni er einnig staðfesting ytri endurskoðenda borgarinnar um að ráðstöfun þeirra fjármuna sem fengust í í útboði grænna skuldabréfa hafi verið í samræmi við Grænan ramma Reykjavíkurborgar.

Langtímalán A-hluta samanstanda að mestu af verðtryggða skuldabréfaflokkinum RVK 53 1 en hann er um 62% af langtímalánum A-hluta við lok fyrri hluta 2019. Hlutfall óverðtryggðra lána var rétt rúm 14% við lok fyrri hluta 2019.

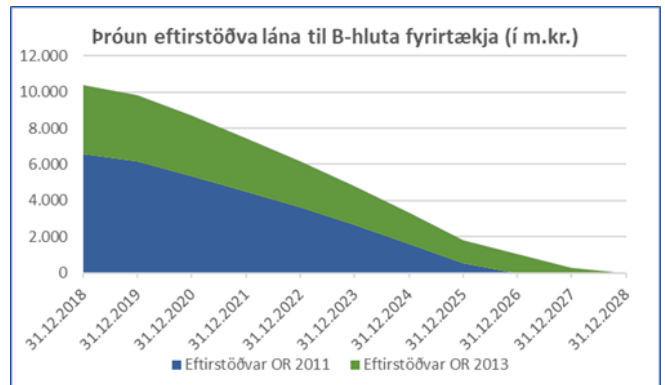

Greiðslur af langtímalánum A-hluta námu samtals 2.050 m.kr. fyrir hluta 2019 en sjá má skiptingu milli afborganna og vaxta hér að ofan. Myndin sýnir jafnframt framtíðargreiðsluferil núverandi langtímalána á áætluðu verðlagi hvers árs út frá forsendum fjárhagsáætlunar 2020-2023.

Virkir vextir langtímalána A-hluta hafa lækkað talsvert frá árinu 2016, en virkir vextir óverðtryggðra lána hafa lækkað um 0,81% síðan í lok árs 2016 og voru 5,87% við lok fyrri hluta 2019 en á tímabilinu gaf Reykjavíkurborg út fyrstu óverðtryggðu skuldabréfin síðan 2017 og voru þau seld á ávöxtunarkröfunni 4,95%. Lækkun virkra verðtryggðra vaxta nam 0,08% á fyrri hluta 2019 eða úr 3,50% í 3,42%. Skýrist það af vel heppnuðu útboði „grænna“ skuldabréfa, í RVKG 48 1 í mars mánuði en skuldabréfin voru seld á kröfunni 2,29% sem er með því lægsta sem fengist hefur í útboðum Reykjavíkurborgar.

Lán til B-hluta fyrirtækja samanstanda af tveimur eigendalánum sem Reykjavíkurborg veitti Orkuveitu Reykjavíkur, það fyrra árið 2011 og seinna árið 2013. Lánin eru bæði verðtryggð til 15 ára og bera 4,25% og 3,05% vexti. Greitt er af lánunum ársfjórðungslega. Eftirstöðvar lánanna voru samtals 10.394 m.kr. í lok fyrri hluta 2019.

2.4.1. Skulda- og áhættustýring

Stærsta áhætta sem snýr að fjármagnslið A-hluta er **verðbólguáhætta**. Skuldir borgarinnar eru að mestu leyti verðtryggðar og hækka samhliða aukinni verðbólgu. Reykjavíkurborg á einnig verðtryggðar eignir, stærst er eigendalán til Orkuveitunnar frá árunum 2011 og 2013. Verðtryggðar skuldir eru hærri en verðtryggðar eignir og því ber Reykjavíkurborg kostnað vegna aukinnar verðbólgu. Kostnaðurinn hefur verið metinn á bilinu 450 til 500 m.kr. á tímabili fjárhagsáætlunar fyrir hvert prósentustig sem verðbólga fer umfram áætlaða verðbólgu í fjárhagsáætlun.

Lausafjárahætta er önnur áhætta sem Reykjavíkurborg fylgist vel með. Reglur Reykjavíkurborgar um fjárstýringu kveða á um að tryggt skuli vera að Reykjavíkurborg eigi ávallt aðgengi að nægu lausu fé til að standa við skuldbindingar borgarsjóðs og tekur skuldastýring og ávöxtun handbærs fjár mið af því. Reykjavíkurborg er ekki með neinar virkar lánalínur en hafði aðgang að yfirdráttarláni að fjárhæð 6 milljarðar í lok fyrri hluta 2019. Yfirdráttarheimildir voru eitthvað nýttar á fyrri hluta 2019 til að tryggja virka lausafjárstýringu.

2.4.2. Aðgerðir Fjármála- og áhættustýringarsviðs til að bæta fjárstýringu A-hluta

Fjármála- og áhættustýringarsvið hefur á síðustu árum unnið kerfisbundið að því að taka upp virka stýringu lána og lausafjár með tillögum um breytingar á fjárstýringarreglum, verklagi og heimildum fjármálastjóra innan þeirra marka sem sveitarstjórnarlög veita. Hér að neðan er listi yfir helstu aðgerðir í þessum efnum:

1. Fjármálaskrifstofa fékk heimild borgarráðs í mars 2015 til að stofna skuldabréfaflokkinn RVKN 35 1 sem er óverðtryggður skuldabréfaflokkur með lokagjalddaga í mars 2035. Tilgangurinn með þessari aðgerð var að draga úr verðbólguáhættu og vægi verðtryggðra skulda hjá A-hluta (borgarsjóði), en einnig til að auka sveigjanleika í fjármögnun og stytta í meðallíftíma skulda þar sem mikill meirihluti skulda var með lokagjalddaga í desember 2053. Gefin voru út skuldabréf fyrir 1.500 m.kr að nafnverði í þessum skuldabréfaflokki á fyrri hluta 2019.
2. Fjármálaskrifstofa fékk heimild borgarráðs í febrúar 2017 til að kaupa hlutdeildarskírteini í lausafjárjóðum þar sem fjárfestingarstefna þeirra er í takti við fjárfestingarheimildir sem settar eru í reglum um fjárstýringu. Tilgangurinn var að auka sveigjanleika í daglegri lausafjárstýringu með auknum valmöguleikum og minni bindingu en í tilfelli bundinna innlána og peningamarkaðsinnlána án þess að gefa afslátt á ávöxtunarkröfu. Reykjavíkurborg átti umtalsverð viðskipti með lausafjárjóði á fyrri hluta 2019.
3. Fjármálaskrifstofa fékk heimild borgarráðs í nóvember 2017 til að stofna skuldabréfaflokkinn RVK 32 1 sem er verðtryggður skuldabréfaflokkur með lokagjalddaga í október 2032. Tilgangurinn með stofnun RVK 32 1 var að auka valmöguleika stytta meðallíftíma lána og auka valmöguleika fjárfesta og mæta eftirspurn á markaði eftir meðallöngum skuldabréfum. Engin skuldabréf í þessum skuldabréfaflokki voru gefin út á fyrri hluta 2019.
4. Í september 2018 hóf fjármálaskrifstofa undirbúningsvinnu við útgáfu grænna skuldabréfa. Sú vinna fól í sér að fjármálaskrifstofa í samstarfi við umhverfis- og skipulagssvið og Circular Solutions ehf. bjó til grænan

skuldabréfaramma (Green Bond Framework) sem tilgreinir hvernig umhverfisvæn verkefni eru valin og fjármögnuð með útgáfu grænna skuldabréfa. Nýr grænn skuldabréfaflokkur var stofnaður, RVKG 48 1, sem er 30 ára verðtryggð jafngreiðslulán en þetta var jafnframt fyrsti græni skuldabréfaflokkurinn sem var tekinn til viðskipta í Nasdaq kauphöllinni á Íslandi. Tvö skuldabréfaútboð hafa farið fram í þessum skuldabréfaflokki, fyrra í desember 2018, en þá voru seld skuldabréf að nafnvirði 4.100 m.kr. á ávöxtunarkröfunni 2,40% og það seinna í mars 2019 en þá voru seld skuldabréf að nafnvirði 2.820 m.kr. á ávöxtunarkröfunni 2,29%.

Viðauki 1: Skilgreiningar á hugtökum og kennitölur

Ársreikningi er ætlað að veita upplýsingar um afkomu stofnana og fyrirtækja Reykjavíkurborgar og um fjárhagslega stöðu þeirra.

Með framsetningu á kennitölum má á samanþjappaðan og einfaldan hátt veita upplýsingar úr ársreikningi um arðsemi og fjárhagsstöðu. Kennitölur byggja á þeim reikningsskilaaðferðum sem notaðar eru af viðkomandi aðila. Þetta býður upp á marga túlkunarmöguleika. Varhugavert er að draga of miklar ályktanir af einni kennitölu fyrir eitt tiltekið ár. Þær verður yfirleitt að skoða í samhengi við aðrar mikilvægar kennitölur og þróun þeirra yfir tímabil, a.m.k. þrjú ár. Kennitölur ætti líka að bera saman við kennitölur annarra aðila í skyldri starfsemi til að sjá þær í eðlilegu samhengi. Þá er ástæða til að vara við því að sumar kennitölur geta verið viðkvæmar fyrir breytingum á lágum fjárhæðum.

Í þessar skýrslu Fjármálaskrifstofu er stuðst við eftirfarandi kennitölur:

Arðsemi eigin fjár (Return on equity ratio): Hlutfall rekstrarniðurstöðu eftir fjármagnsliði á móti eigin fé í upphafi árs

Mælt sem hlutfall rekstrarniðurstöðu eftir fjármagnsliði á móti eigin fé í upphafi árs. Sýnir getu fyrirtækis til að ávaxta fjármuni sem eru bundnir í því. Það er spurning hvort þetta hlutfall er nothæft sem kennitala fyrir sveitarfélag. Það ber a.m.k. að túlka það varlega í því samhengi, sérstaklega vegna þess að eignir í A-hluta sveitarsjóðs eru metnar samkvæmt kostnaðarverðsreglu. Hér má hafa í huga að fjármagnsvextir á skuldabréfum í milliviðskiptum Aðalsjóðs og Eignasjóðs eru 4%. Arðsemiskrafa eigin fjár í einkageira er samsett úr áhættulausum vöxtum ásamt áhættuálagi markaðar. Arðsemi eiginfjár gefur vísbendingu um hvort jafnvægisregla skv. sveitarstjórnarlögum sé uppfyllt.

Arðsemi fjármagns (Return on Capital Employed (ROCE))

Mælt sem hlutfall EBIT af heildareignum. Sýnir arðsemi þess fjármagns sem bundið er í rekstrinum.

EBIT

Rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði og skatta.

EBITDA

Rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði, skatta, afskriftir og endurmat.

Framlegð (EBITDA) og veltufjárhlutföll

Eftirlitsnefnd sveitarfélaga leggur einnig áherslu á kennitölurnar framlegð og veltufé frá rekstri í hlutfalli af rekstrartekjum í samhengi við skuldareglu sveitarstjórnarlaga. Ef miðað er við 150% skuldir og skuldbindingar í hlutfalli af tekjum þá þarf veltufé frá rekstri að vera a.m.k. 7,5% af heildartekjum til að standa undir samningsbundnum afborgunum langtímalána með 20 ára greiðslutíma. Þá er í viðmiðum Eftirlitsnefndarinnar gert ráð fyrir að fjárfestingar nemi 5% af heildarskuldum og þær séu fjármagnaðar með lántöku, þannig að skuldir og skuldbindingar verði áfram 150% af tekjum.

Eiginfjárhlutfall (Equity ratio)

Mælt sem hlutfall eigins fjár á móti heildarfjármagni. Hlutfallið sýnir fjárhagslegan styrk eða tappól fyrirtækis. Það er ekki til faglega einhlítur mælikvarði á æskilegt eða nauðsynlegt eiginfjárhlutfall, hvorki hjá sveitarfélögum eða fyrirtækjum. Almennt hefur 50% eiginfjárhlutfall sveitarfélags talist ásættanlegt. Síðan má velta fyrir sér merkingu eiginfjárhlutfalls hjá sveitarfélagi gagnvart lánadrottnum, þar sem sveitarfélag getur almennt ekki selt eignir eins og skóla til að standa skil á skuldum. Öðru máli gegnir um fyrirtæki, enda fjármagna þau gjarnan stóran hluta af varanlegum rekstrarfjármunum með lánsfé. Eiginfjárhlutfall þeirra skiptir máli gagnvart lánveitendum en mikill munur er á hvað telst ásættanlegt í þeim efnum og fer það m.a. eftir atvinnugreinum og því hvort um fjármagnsfreka starfsemi er að ræða. Þannig geta fjármagnsfrek iðnfyrirtæki og fjármálastofnanir verið með eiginfjárhlutfall undir 20%. Líta má á OR sem fjármagnsfrekt orkuframleiðslufyrirtæki á uppbyggingarskeiði með mikla lánsfjárbörf sem hefur áhrif á hvernig túlka ber eiginfjárhlutfall samstæðunnar.

FFO mælikvarðinn (Funds from operation)

FFO er mælikvarði á veltufé frá rekstri sem skilgreindur hefur verið af Moody's og notaður er við mat á fjárhagsstöðu Orkuveitu Reykjavíkur. Hann er reiknaður sem veltufé frá rekstri án vaxta og skatta, að viðbættum vaxtatekjum og tekjum af arðgreiðslum, en að frádregnum gjaldfærðum vöxtum, eignfærðum vöxtum, greiðslum vegna annarra fjármagnsliða og tekjuskatti.

FFO vaxtaþekja

FFO vaxtaþekja mælir getu Orkuveitu Reykjavíkur til að standa við vaxtagreiðslur félagsins með handbæru fé þess. Hann er reiknaður með handbæru fé frá rekstri í sjóðstreymi að viðbættum vaxtagjöldum, deilt með vaxtagjöldum úr rekstrarreikningi.

FFO/nettó skuldir

FFO/nettó skuldir er mælikvarði sem einnig hefur verið skilgreindur af Moody's. En þar er hlutfall FFO vaxtaþekju fundið með heildar nettó skuldum.

Handbært fé í lok tímabils

Handbært fé í lok tímabils lýsir þeirri peningamyndun sem reksturinn skilar af sér á tímabilinu þegar búið er að taka tillit til breytinga á rekstrartengdum eignum og skuldum, fjárfestingahreyfinga og fjármögnunarhreyfinga.

Hreinar skuldir og skuldbindingar

Hreinar skuldir og skuldbindingar eru skilgreindar sem heildarskuldir og skuldbindingar að frádregnum veltufjármunum og langtímakröfum. Hreinar skuldir lýsa þannig skuldastöðu A-hluta þegar tekið hefur verið tillit til peningalegra eigna.

Hreinar vaxtaberandi skuldir

Vaxtaberandi skuldir að frádregnum vaxtaberandi eignum. Það eru langtímalán og leiguskuldir ásamt næsta árs afborgun þeirra að frádregnum öðrum langtímakröfum og næsta árs afborgun þeirra, verðbréfum, bundnum bankainnstæðum og handbæru fé.

Jafnvægisviðmið

Skv. 64 gr. sveitarstjórnarlaga skulu samanlögð heildarútgjöld samstæðu á hverju þriggja ára tímabili ekki vera hærra en nemur samanlögðum reglulegum tekjum og skal ráðherra setja reglugerð um framkvæmdina. Í reglugerð nr. 502/2012 um fjárhagsleg viðmið og eftirlit með fjármálum sveitarfélaga segir að orku- og veitufyrirtæki séu ekki tekin með við mat á fjárhagsstöðu ef sveitarstjórn óskar þess og það hefur umtalsverð áhrif á niðurstöðun. Þetta ákvæði gildir til 1. janúar 2022.

Nettó skuldir

Vaxtaberandi skuldir að frádregnum vaxtaberandi eignum, handbæru fé, bundnum innistæðum og skuldabréfaeign fyrirtækisins.

RFC/nettó skuldir

RFC er FFO að frádregnum arðgreiðslum. Mælikvarði er reiknaður eins og FFO/nettó skuldum nema leiðrétt fyrir greiddum arði félagsins.

Skuldsetningarhlutfall (Gearing ratio)

Mælt sem hlutfall langtímaskulda á móti eigin fé. Sýnir fjárhagslega áhættu skuldsettra fyrirtækja. A-hluti sveitarstjóðs tekur ekki lán til að fjármagna rekstur eða áhættufjárfestingar heldur til að fjármagna nauðsynlega uppbyggingu í varanlegum rekstrarfjármunum, s.s. skólum. Sú fjárfesting er ekki gerð í hagnaðarskyni. Þess vegna er mikilvægt að A-hluti hafi gott greiðsluhæfi og sterka eiginfjárstöðu vegna langtímalána. Langtímalán eru lyklatríði fyrir uppbyggingu varanlegra rekstrarfjármuna í fyrirtækjum og markmiðið er að þau hámarki arðsemi eigin fjár. Á uppbyggingarskeiði varanlegra rekstrarfjármuna í fjármagnsfrækum rekstri getur þessi kennitala orðið mjög há. Fyrirtæki með hátt skuldsetningarhlutfall eru viðkvæm fyrir hagsveiflum enda þurfa þau að greiða af skuldum sínum þótt tekjur lækki eða vextir hækki. Lág hlutfall eigin fjár í fyrirtæki og hátt hlutfall lánsfjár sýnir alltaf ákveðinn fjárhagslegan veikleika.

Skuldaviðmið

Skuldaviðmið er reiknað sem hlutfall skulda og skuldbindinga að frádregnum veltufjármunum, fyrirfram greiðslu til Brúar vegna framtíðarskuldbindinga og núvirtum framtíðar lífeyrisskuldbindingum eftir 15 ár á móti tekjum, í samræmi við reglugerð nr. 502/2012, með síðari breytingum. Orku- og veitufyrirtæki eru ekki tekin með við mat á fjárhagsstöðu ef sveitarstjórn óskar þess og það hefur umtalsverð áhrif á niðurstöðu. Þetta síðasttalda ákvæði gildir til 1. janúar 2022.

Skuldaþekja (Debt service coverage ratio)

Skuldabekja mæld sem hlutfall rekstrarhagnaðar (EBIT), m.ö.o. rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði, á móti afborgunum og nettó vaxtagreiðslum er oft notuð til að mæla greiðsluhæfi fyrirtækis. Ef hlutfallið er innan við 1 dugir rekstrarniðurstaðan ekki fyrir afborgunum og vaxtagreiðslum. Almennt er litið svo á að þetta hlutfall þurfi að vera vel yfir 1 til að mæta ekki aðeins afborgunum og vaxtagreiðslum heldur einnig fjárfestingarþörf sem afskriftum er ætlað að gefa vísbendingu um. Í fjármagnsfrekum greinum þarf hærra hlutfall en ella. Taka ber fram að hjá B-hluta fyrirtækjum að OR og Félagsbústöðum undanskildum er ekki hægt að aðgreina vaxtagreiðslur frá gengis- og verðbótaliðum en það getur takmarkað skýringargetu kennitölunnar.

Skuldabekja mæld sem hlutfall rekstrarniðurstöðu fyrir fjármagnsliði, skatta, afborganir og afskriftir (EBITDA) á móti afborgunum og nettó vaxtagreiðslum er einnig oft notuð til að mæla greiðsluhæfi fyrirtækis. Ef hlutfallið er innan við 1 dugir rekstrarniðurstaðan ekki fyrir afborgunum og vaxtagreiðslum. Almennt er litið svo á að þetta hlutfall þurfi að talsvert hærra en fyrrnefnd skuldabekja enda ekki tekið tillit til fjárfestingarþarfar. Varasamt er að nota þennan mælikvarða nema til skoðunar á skammtíma samhengi. Taka ber fram að hjá B-hluta fyrirtækjum að OR undanskildu er ekki hægt að aðgreina vaxtagreiðslur frá gengis- og verðbótaliðum en það getur takmarkað skýringargetu kennitölunnar.

Uppgreiðslutími langtímaskulda (Downpayment of debt)

Uppgreiðslutími langtímaskulda er reiknaður sem hlutfall af langtímaskuldum og næsta árs afborgun langtímaskulda á móti veltufé frá rekstri. Kennitalan sýnir hvað fyrirtækið er lengi að greiða upp skuldir sínar m.v. að öllum fjárfestingum væri hætt og rekstur væri óbreyttur og ætti að standa undir skuldaskilum.

Vaxtabekja (Interest expence coverage ratio)

Vaxtabekja mæld sem hlutfall rekstrarhagnaðar (EBIT), m.ö.o. rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði á móti nettó vaxtagreiðslum, er oft notuð til að mæla getu fyrirtækis til greiðslu vaxta. Ef hlutfallið er innan við 1 dugir rekstrarniðurstaðan ekki fyrir vaxtagreiðslum. Almennt er litið svo á að þetta hlutfall þurfi að vera vel yfir 1 til að mæta ekki aðeins vaxtagreiðslum heldur einnig fjárfestingarþörf sem afskriftum er ætlað að gefa vísbendingu um. Í fjármagnsfrekum greinum er jafnvel talið að hlutfallið þurfi að vera um 2. Taka ber fram að hjá B-hluta fyrirtækjum að OR undanskildu er ekki hægt að aðgreina vaxtagreiðslur frá gengis- og verðbótaliðum en það getur takmarkað skýringargetu kennitölunnar.

Vaxtabekja mæld sem hlutfall rekstrarniðurstöðu fyrir fjármagnsliði, skatta, afborganir og afskriftir (EBITDA) á móti nettó vaxtagreiðslum er einnig oft notuð til að mæla hæfi fyrirtækis til greiðslu vaxta. Ef hlutfallið er innan við 1 dugir rekstrarniðurstaðan ekki fyrir vaxtagreiðslum. Almennt er litið svo á að þetta hlutfall þurfi að talsvert hærra en fyrrnefnd vaxtabekja enda ekki tekið tillit til fjárfestingarþarfar. Varasamt er að nota þennan mælikvarða nema til skoðunar á skammtíma samhengi. Taka ber fram að hjá B-hluta fyrirtækjum að OR undanskildu er ekki hægt að aðgreina vaxtagreiðslur frá gengis- og verðbótaliðum en það getur takmarkað skýringargetu kennitölunnar.

Veltufé frá rekstri í hlutfalli af rekstrartekjum (Working capital provided by operating activities/Total revenue)

Mælt sem hlutfall veltufjár frá rekstri af rekstrartekjum. Kennitalan gefur vísbendingu um hversu hátt hlutfall af rekstrartekjum er til ráðstöfunar fyrir afborganir skulda og skuldbindinga og til fjárfestinga. Því hærra sem þetta hlutfall er því meiri er geta fyrirtækis til að vaxtar og viðhalds eigna.

Veltufjárhlutfall (Current ratio)

Mælt sem hlutfall veltufjármuna á móti skammtímaskuldum. Sýnir hæfi fyrirtækis til að inna af hendi nauðsynlegar greiðslur á næstu tólf mánuðum. Hlutfall innan við einn gefur vísbendingu um að rekstrareiningin hafi ekki getu til að standa við skammtímaskuldbindingar sínar á næstu mánuðum. Þegar horft er til A-hluta sveitarsjóðs sem er að stórum hluta fjármagnaður með lögbundnum skatttekjum, ætti að gera kröfu um hærra hlutfall en hjá fyrirtækjum, þ.e. að minnsta kosti 1,20 en sömu kröfu þarf ekki að gera til samstæðunnar.

Veltufjármunir (Current assets)

Veltufjármunir er sérstök flokkun eigna í ársreikningi. Um er að ræða eignir sem hægt er að breyta í reiðufé eða ráðstafa innan eins árs. Veltufjármunir eru sjóðir, bankainnistöður, birgðir og aðrar skammtímakröfur.

(m.kr.)	A-hluti	Aflvaki	Faxaflóahafnir	Félagsbústaðir	Malbikunar- stöðin Höfði	Íþróttá- og sýningahöllin	Orkuveita Reykjavíkur	Slökkvilið höfuðbvs.	Sorpa	Strætó	Samstaða A- og B-hluti
<i>Eignarhlutur Rvk</i>	-	95,70%	75,55%	100,00%	100,00%	50,00%	93,539%	60,80%	66,70%	60,30%	-
Rekstrartekjur	62.381	0	1.964	2.116			23.502	1.547	1.955	4.264	92.767
Rekstrargjöld	60.570	0	1.538	1.049			15.299	1.289	1.908	4.350	81.100
Afskriftir	2.638	0	385	4			5.728	40	111	143	9.154
Fjármagnslíðir	-157	0	-8	-1.309			-5.130	21	-26	-24	-7.242
EBIT	1.811	0	425	1.067			8.203	258	47	-85	11.667
EBITDA	4.448	0	810	1.071			13.931	298	158	57	20.821
Hagnaður (- tap)	1.653	0	417	3.143	-84	-24	3.349	279	22	-110	7.745
Fastafjármunir	181.058	2	12.930	88.739	750	2.528	325.560	2.078	4.790	2.610	604.656
Veltufjármunir	30.639	9	3.649	713	957	447	30.191	865	1.015	1.018	67.973
Heildareignir	211.697	11	16.580	89.452	1.706	2.975	355.751	2.942	5.805	3.628	672.629
Skammtímaskuldur	21.019	0	1.472	1.399	363	94	26.669	338	1.069	958	51.850
Langtímaskuldur	55.989	0	657	42.177	0	2.064	146.545	213	832	1.006	239.165
Skuldbindingar	36.728	0	0	0	30	145	13.864	0	369	0	51.988
Heildarskuldir	113.736	0	2.129	43.576	393	2.304	187.078	551	2.270	1.964	343.002
Eigið fé 1/1	96.308	11	14.728	42.641	1.417	695	160.827	2.113	3.513	1.773	317.187
Eigið fé 30/6	97.961	11	14.451	45.876	1.314	671	168.673	2.391	3.535	1.664	329.626
Skuldir og eigið fé	211.697	11	16.580	89.452	1.706	2.975	355.751	2.942	5.805	3.628	672.629
Handbært fé frá rekstri	3.206	0	885	282	-275	68	13.330	175	556	-70	17.655
Fjárfestingahreyfingar	-3.059	0	-413	-1.859	-136	-10	-7.346	-42	-1.767	92	-15.726
Ný langtímalán	4.210	0	0	3.000	0	0	8.884	0	750	0	17.302
Greiddar afborganir	-1.551	0	0	-333	0	-19	-10.981	-6	-66	-7	-12.230
Nýtt framlag eigenda	0	0	0	0	0	0	0	0	30	0	0
Greiddur arður	0	0	-695	0	-19	0	0	0	0	0	-170
Staða á handbæru fé 30.06.2018	13.253	0	2.410	409	2	39	10.917	624	328	314	32.664
Veltufé frá rekstri	6.236	0	802	465	-51	60	10.027	322	144	49	17.510
Eignarfjárlutfall	46,3%	0	87,2%	51,3%	77,0%	22,6%	47,4%	81,3%	60,9%	45,9%	49,0%
Arðsemi eigin fjár	3,4%		5,7%	14,7%	-11,8%	-6,8%	5,9%	26,4%	1,2%	-12,4%	4,9%
Veltufjárlutfall	1,5		2,5	0,5	2,6	4,7	1,1	2,6	0,9	1,1	1,3
Skuldsetningarhlutfall	57,2%		4,5%	91,9%	0,0%	307,7%		8,9%	23,5%	60,5%	72,6%
Vaxtabela, EBIT/netto vextir				1,76							
Skuldabela, EBIT/(gr. afb.+netto vextir)				1,14							
Uppgreiðslutími	4,68		0,47	46,08			8,7				7,31
Veltufé frá rekstri/rekstrartekjum	10,0%		40,8%	22,0%			42,7%	20,8%	7,4%	1,2%	18,9%
Framlegð (EBITDA) /rekstrartekjur	7,1%		41,3%	50,6%				19,2%	8,1%	1,3%	22,4%

Skýringar

Eignarfjárlutfall Eigið fé á móti heildarfjármagni. Sýnir fjárhagslegan styrk fyrirtækis (tappöl).

Arðsemi eigin fjár Hagnaður á móti eigið fé. Segir til um ávöxtun eigin fjár í fyrirtæki

Veltufjárlutfall Veltufjármunir á móti skammtímaskuldum. Sýnir hæfi fyrirtækis að inna af hendi skuldagreiðslur á næstu mánuðum.

Skuldsetningarhlutfall Langtímaskuldur á móti eigin fé. Sýnir fjárhagslega áhættu af skuldsetningu fyrirtækis.

Vaxtabela, EBIT/netto fjármí. Rekstrarmíðurstaða fyrir fjármagnsiðði á móti vaxtagreiðslum

Skuldabela, EBIT/(gr. afb.+netto fjármí.) Rekstrarmíðurstaða fyrir fjármagnsiðði á móti afborgunum og vaxtagreiðslum

Uppgreiðslutími skulda (ár) Langtímaskuldur á móti veltufé frá rekstri.

Viðauki 2: Fjármögnun verkefna sem unnin eru fyrir ríkið

Málefni fatlaðs fólks Heildarkostnaður vegna málefna fatlaðs fólks að meðtalinni lengdri viðveru fatlaðra barna nam 5.907 m.kr. og tekjur sem komu á móti voru 3.578 m.kr. Rekstrarniðurstaða var neikvæð um 2.330 m.kr. eða 343 m.kr. undir áætlun.

Málefni fatlaðs fólks janúar - júní 2019			
Tekjur:	í m.kr.	Rauntölur	Áætlun
Framlag frá Jöfnunarsjóði		2.784	2.814
Framlag frá Jöfnunarsjóði v. NPA þjónustu		0	0
Framlag frá Jöfnunarsjóði v. lengdrar viðveru		0	24
Útsvarstekjur 0,25% RVK		726	726
Þjónustutekjur		31	30
Dagþjónusta við önnur sveitarfélög		38	54
Tekjur alls		3.578	3.649
Gjöld:			
Laun og launatengd gjöld		3.652	3.448
Húsaleiga		169	167
Annar rekstrarkostnaður		185	791
NPA þjónusta		275	311
Þjónustugjöld (samningar)		1.332	1.272
Stjórnunarkostnaður		26	26
Lengd viðvera ÍTR		57	81
Lengd viðvera SFS		212	226
Gjöld alls		5.907	6.321
Niðurstaða		-2.330	-2.673

Hjúkrunarheimili Hallarekstur hjúkrunarheimila hefur verið mikill síðustu ár. Þegar Reykjavíkurborg tók að sér að annast rekstur hjúkrunarheimila fyrir hönd ríkissjóðs var gert ráð fyrir að rekstur hjúkrunarheimilanna yrði að fullu fjármagnaður með framlögum úr ríkissjóði. Á fyrri helming ársins 2019 voru hjúkrunarheimilin rekin með 216 m.kr. halla. Meðfylgjandi mynd sýnir uppsafnaðan halla hjúkrunarheimilanna á árunum 2008-2019.

Hjúkrunarheimili Reykjavíkurborgar			
Hallarekstur 01.01.2008-30.06.2019 (í m.kr. á verðlagi hvers árs)			
Ár	Droplaugarstaðir	Seljahlíð	Samtals
2008	157	57	214
2009	200	74	274
2010	166	68	234
2011	84	70	154
2012	135	80	215
2013	137	103	240
2014	156	113	270
2015	138	131	269
2016	158	98	256
2017	185	86	270
2018	170	86	256
2019_06	148	68	216
Samtals	1.834	1035	2.868

Tónlistarskólar Útgjöld voru um 607 m.kr. eða 5 m.kr. undir fjárheimildum. Framlög til tónlistarskóla vegna grunnnáms og miðnáms í hljóðfæraleik sem Reykjavíkurborg ber kostnaðinn af námu 471 m.kr. og framlög til tónlistarskóla frá Jöfnunarsjóði námu 136 m.kr.

Viðauki 3: Jöfnunarsjóður, sundurliðun á greiðslum

Eftirfarandi tafla sýnir sundurliðun á greiðslum Reykjavíkurborgar til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga og greiðslur Jöfnunarsjóðs til Reykjavíkurborgar á móti. Þar sem fram kemur að Reykjavíkurborg fær 44 m.kr. meira en áætlað var en greiðslur til Jöfnunarsjóðs voru á pari.

Greiðslur í Jöfnunarsjóð	Raun 2019_06	Áætlun 2019_06	Frávik	%
Hlutd. Jöfnunarsj. í staðgreiðslu vegna grunnskóla	2.235	2.235	0	0,0%
Hlutdeild Jöfnunarsjóðs í staðgr. v málefna fatlaðra	2.874	2.874	0	0,0%
Samtals greiðslur í Jöfnunarsjóð	5.109	5.110	0	0,0%

Greiðslur frá Jöfnunarsjóði	Raun 2019_06	Áætlun 2019_06	Frávik	%
Framlag vegna málefna fatlaðs fólks	2.797	2.814	-17	-0,6%
Framlag vegna sérskóla	713	691	22	3,3%
Framlag vegna tónlistarskóla	138	141	-3	-1,9%
Annað	5	52	-47	-90,2%
Samtals greiðslur frá Jöfnunarsjóði	3.653	3.698	-44	-1,2%
Nettó greiðslur í Jöfnunarsjóð	-1.456	-1.412	-44	3,1%